ÇAĞDAŞ DÜNYA EDEBİYATI
Roman

Erich Kästner

NOKTACIK İLE ANTON

Çeviren: Vedat Çorlu

Resimleyen: Walter Trier

3. basım

CAN ÇOCUK

YAŞ
9
10
11
12

Erich Kästner

NOKTACIK İLE ANTON

Küçük afacanlar iş başında!

Kahramanımız Noktacık, anne ve babasından gizli, bakıcısı Bayan Andacht ile birlikte dilenci kılığına girip sokaklarda kibrit satar. Elbette bu, Noktacık için yalnızca bir oyundan ibarettir. Acaba bu gerçekten de bir oyun mudur, yoksa Bayan Andacht'ın başka bir niyeti mi vardır? Hem Noktacık'ın hem de ailesinin başı bu olaydan dolayı derde girecekken arkadaşı Anton işe el koyar ve heyecanlı olaylar birbirini izler.

ISBN 978-975-5
9 789755 1

CAN ÇOCUK

Erich Kästner

NOKTACIK İLE ANTON

Çeviren: Vedat Çorlu • Resimleyen: Walter Trier

CAN ÇOCUK

Yayın Yönetmeni: Samiye Öz
Yayın Koordinatörü: İpek Gür
Kapak ve İç Tasarım: Gözde Bitir S.
Tasarım Uygulama ve Dizgi: Yasemin Çatal
Düzelti: Yusuf Uz
Kapak Baskı: Azra Matbaası
İç Baskı ve Cilt: Özal Matbaası

1. Basım: 1998
3. Basım: Mart 2011
ISBN 978-975-510-805-6
Pünktchen und Anton, Erich Kästner
© Atrium Verlag, AG Zürich, 1930
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 1998
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Sanat Yayınları Yapım, Dağıtım, Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33
www.cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Bu kitabın sahibi:

.....

Erich Kästner

23 Şubat 1899'da Dresden'de doğdu. Birinci Dünya Savaşı'na katıldı. Savaştan sonra liseyi bitirdi ve üniversitede Alman dili, tarih, felsefe ve tiyatro tarihi okudu. Gazetelerde redaktör ve tiyatro eleştirmeni olarak çalıştı. 1933'te iktidardaki Nasyonal Sosyalistler bütün kitaplarını yaktılar. Gestapo tarafından iki kez tutuklandı ve 1943 yılında yazı yazması yasaklandı. Savaştan sonra tiyatro ve film alanlarında çalıştı. 1966 yılında edebiyat çalışmalarına son verdi. 1974 yılında Münih'te öldü. Yaşamı boyunca yapıtları pek çok ödüle layık görüldü. Çocuklar için yazmış olduğu kitaplar bütün dünyada çeşitli dillere çevrildi. Kästner, Alman çocuk edebiyatında yeni bir çığır açmış, çocuk kitaplarını gerçekçi temeller üzerine oturtmuştur.

AÇIKGÖZ BUDALALAR
DON KİŞOT
GULLIVER'İN GEZİLERİ
HAYVANLAR TOPLANTISI
KÜÇÜK HAFİYELER
PALAVRACI BARON
UÇAN SINIF
yazarın yayınevimizden çıkan diğer kitaplarıdır.

NOKTACIK
İLE ANTON

İçindekiler

Önsöz: Elden Geldiğince Kısa, 7
Birinci Bölüm: Noktacık Tiyatro Yapıyor, 10
Birinci Düşünce: Görev Hakkında, 21
İkinci Bölüm: Anton Yemek Bile Pişirebiliyor, 23
İkinci Düşünce: Gurur Hakkında, 34
Üçüncü Bölüm: Bir Köpek Tıraş Ediliyor, 36
Üçüncü Düşünce: Hayal Gücü Hakkında, 45
Dördüncü Bölüm: Bazı Görüş Ayrılıkları, 47
Dördüncü Düşünce: Cesaret Hakkında, 54
Beşinci Bölüm: Kendi Kendinin Diş Doktoru Olmak, 56
Beşinci Düşünce: Merak Hakkında, 62
Altıncı Bölüm: Çocuklar Gece Vardiyasında, 64
Altıncı Düşünce: Yoksulluk Hakkında, 70
Yedinci Bölüm: Bayan Andacht Çakırkeyif, 72

Yedinci Düşünce: Hayatın Gerçekleri Hakkında, 78
Sezinci Bölüm: Bay Bremser'in Aklı Başına Geliyor, 80
Sekizinci Düşünce: Dostluk Hakkında, 87
Dokuzuncu Bölüm: Bayan Gast Hayal Kırıklığı Yaşıyor, 89
Dokuzuncu Düşünce: Kendine Hâkim Olmak Hakkında, 95
Onuncu Bölüm: İşler Ters de Gidebilirdi, 97
Onuncu Düşünce: Aile Mutluluğu Hakkında, 103
On Birinci Bölüm: Bay Pogge Ajanlığa Başlıyor, 105
On Birinci Düşünce: Yalan Hakkında, 111
On İkinci Bölüm: Klepperbein On Avro ve
Bir Tokat Kazanıyor, 113
On İkinci Düşünce: Kötü Kalpli İnsanlar Hakkında, 118
On Üçüncü Bölüm: Şişko Berta Lobut Sallıyor, 120
On Üçüncü Düşünce: Rastlantı Hakkında, 127
On Dördüncü Bölüm: Bir Gece Elbisesi Kirleniyor, 129
On Dördüncü Düşünce: Saygı Hakkında, 136
On Beşinci Bölüm: Bir Polis Tango Yapıyor, 138
On Beşinci Düşünce: Şükran Hakkında, 145
On Altıncı Bölüm: Yeter ki Sonu İyi Bitsin, 147
On Altıncı Düşünce: Mutlu Son Hakkında, 155
Küçük Bir Sondeyiş, 157

Önsöz:
Elden Geldiğince Kısa

Ne diyecektim? Hah, aklıma geldi. Size bu kez anlatacağım öykü çok ama çok ilginç. İlginç, çünkü çok ilginç; üstelik gerçekten olmuş. Yaklaşık altı ay kadar önce gazetede yazıyordu: "İşte bak, Kästner çalmış!" diye düşünüyorsunuzdur.

Ama çalmadı.

Gazetede yer alan öykü, olsa olsa yirmi satırdı. Çok az kişi okumuş olmalı, o kadar küçük yazılmıştı; Berlin'de falanca zamanda, falanca filan oldu diye bir nottu yalnızca. Hemen bir makas alıp notu kestim, özenle ilginçlikler kutucuğunu Ruth yapıştırdı; kapağında, kıpkırmızı tekerlekleri olan bir tren göze çarpıyor, yanında koyu yeşil iki tane ağaç duruyor, üzerlerinde kartopu gibi yuvarlak üç tane beyaz bulut süzülüyor; hepsi parlak kuşe kâğıttan, olağanüstü. Bu öyküyü okumuş olabilecek, benim dışımda birkaç yetiş-

kinin dikkatini çekmemiştir eminim. Onlara göre bu not, odundan yapılmıştı. Neden mi odundan?

Şöyle:

Küçük bir çocuk, sobanın arkasından bir odun alıp ona, "Deh!" dediğinde, o odun artık bir attır: gerçek, canlı bir at. Ve abisi inanmayarak oduna bakıp, "Bu at falan değil; ama sen eşeksin," dediğinde en ufak bir şey olmaz. Şu benim gazete notu da tıpkı böyleydi. Ama ben, "Hokuspokus," diye fısıldadım ve o artık benim için bir kitaptı.

Bunu size özel bir nedenle anlatıyorum. İşiniz öykü yazmaksa, size genellikle şu soruyu sorarlar: "Hey siz, yazdığınız şeyler, gerçek hayatta da olmuş şeyler mi?" Özellikle çocuklar bunu kesinkes öğrenmek isterler. Kafanız şişer ve sakalınızı kaşımaya başlarsınız. Öykülerdeki bazı şeyler elbette gerçektir, ama hepsi mi? İnsan, elinde bir not defteriyle durmadan insanların peşi sıra koşturup, ne konuştuklarını ve ne yaptıklarını en ince ayrıntısına kadar yazmıyor ki! Ya da, insanın başından geçen şunu ya da bunu günün birinde yazacağı aklına gelmiyor ki! Öyle değil mi, ne dersiniz?

Şimdi yediden yetmişe pek çok okur elini beline dayayıp şöyle diyordur: "Sayın Beyefendi, bütün bu yazdıklarınız gerçek hayatta olmamış şeylerse, çekeceğiniz var demektir." Ben de o zaman şöyle derim: Gerçekten olmuş ya da olmamış, ne önemi var. Önem-

li olan, öykünün doğru olması! Bir öykü, gerçekten olabilecek bir şeymiş gibi yazıldığı zaman doğrudur. Anladınız mı? Anladıysanız, sanatın önemli bir ilkesini de kavradınız demektir. Anlamadıysanız da zararı yok. Böylece giriş de sona erdi, yaşasın.

Artık deneyimlerimden biliyorum ki, çocuklar, deminki gibi odun ve at ile gerçeklik ve doğruluk üzerine yazılanları keyifle okuyorlar. Başka çocuklar böyle karmaşık şeylerle uğraşmaktansa, üç gün boyunca bulamaç yemeyi yeğliyorlar. Küçük beyinlerinin kırışmasından korkuyorlar. Elden ne gelir?

Bir çıkış yolu biliyorum. Bu kitapta düşünmeyle ilgili ne varsa, küçük bölümler halinde yazacağım ve bu kitabı basacak olan adamdan, "Düşünceler"imi, öyküden biraz farklı biçimde basmasını isteyeceğim. Düşüncelerle ilgili bölümler tıpkı bu ÖNSÖZ'deki gibi italik dizilip basılacak. Demek ki, italik gördüğünüz şeyleri, hiç orada değilmiş gibi yok sayabilirsiniz. Başınızı, evet anladık, diye salladığınızı umuyorum.

Başka ne diyecektim? Hah, tamam, aklıma geldi yine. Şunu diyecektim: Şimdi öyküye başlayabiliriz.

Birinci Bölüm:

Noktacık Tiyatro Yapıyor

Müdür Bey Pogge, öğleyin eve geldiğinde, taş kesilerek gözlerini oturma odasına dikti. Çünkü kızı Noktacık orada yüzü duvara dönük, durmadan eğilip bükülüyor, bir şeyler mırıldanıyordu. Acaba karnı mı ağrıyor? diye düşündü. Ama bir süre soluğunu tutup yerinden hiç kıpırdamadı. Noktacık iki kolunu yaldızlı kâğıtla kaplı duvara uzatıyor, reverans yapıp titrek bir sesle, "Kibrit, kibrit alın, beyler, hanımlar!" diyordu.

Noktacık'ın kahverengi küçük köpeği Pıfıdık, yanında oturmuş, başı yana eğik, şaşkınlık içinde çocuğu seyrediyor, kuyruğuyla ritme ayak uyduruyordu. Noktacık acıklı bir sesle konuşuyordu:

"N'olur, şu yoksula yardım edin. Bir kutusu yalnızca on sent."

Pıfıdık kulağının arkasını kaşımaya başladı. Her-

Trier

halde fiyat çok yüksek gelmişti ya da yanında para olmadığını söylemeye çalışıyordu.

Noktacık, kollarını biraz daha yükseğe kaldırdı, reverans yaptıktan sonra kekelercesine konuşmaya başladı:

"Annem genç yaşta kör oldu. Üç paket yirmi beş sent. Tanrı seni korusun güzel bayan!"

Görünüşe bakılırsa, karşısındaki duvar üç paket kibriti ondan satın almıştı.

Bay Pogge yüksek sesle güldü. Böyle bir şeyle daha önce hiç karşılaşmamıştı. Kızı oracıkta durmuş üç bin avroya mal olmuş oturma odasındaki duvar kağıdından bir şeyler dileniyordu. Noktacık, gülme sesini duyunca korktu, arkasına döndü; karşısında babasını görünce odadan fırlayıp kaçtı. Pıfıdık da peşine takıldı.

"Kafayı üşüttünüz galiba?" diye sordu baba; ama yanıt alamadı; sonra da vazgeçip çalışma odasına gitti.

Çalışma masasının üzerinde mektup ve gazeteler duruyordu. Deri koltuğa oturarak bir sigara yaktı, okumaya başladı.

Noktacık'ın gerçek adı Luise idi. Ama bebeklik yıllarında bir türlü büyüyemediği için ona Noktacık adı takılmıştı. Böylece o gün bugündür adı Noktacık; üstelik çoktandır okula gittiği, hiç de küçük olmadığı

halde. Babası Bay Pogge, bir baston fabrikasının müdürüydü. Çok çalışıyor, çok da para kazanıyordu. Ama Noktacık'ın annesi bunun tam tersini düşünüyordu. Ona göre kocası çok az para kazanıyor, buna karşın çok ama çok çalışıyordu. Adam ise hep şöyle diyordu: "Kadınlar bu işten anlamaz." Ama kadın buna bir türlü inanmıyordu.

Meclisin bulunduğu kıyıya çok uzak olmayan büyükçe bir evde oturuyorlardı. Evin on odası vardı; öyle büyüktü ki Noktacık yemeğini yedikten sonra çocuk odasına gidene dek, çoğunlukla yeniden acıkıyordu. Yol o kadar uzundu!

Yemekten söz etmişken; Bay Pogge'nin karnı acıkmıştı. Zili çaldı. Evin şişko hizmetçisi Berta içeri girdi. "Açlıktan öleyim mi?" diye sordu adam, kızgın bir sesle.

"Ağzınızdan yel alsın!" dedi Berta. "Ama hanımefendiler kentten henüz dönmediler, ben de düşündüm ki..."

Bay Pogge ayağa kalktı. "Bir kez daha düşünecek olursanız, yarınki izniniz yanar," diye uyardı hizmetçiyi. "Hadi! Yemek! Küçükhanımı da çocuğu da çağırın."

Şişko Berta hemen işe koyulmak için kapıya yöneldi.

Yemek odasına ilk gelen Bay Pogge'ydi. Ağzına bir tablet attı, ardından yüzünü buruşturup bir bardak su

içti. Bay Pogge her fırsatta ilaç içerdi. Yemekten önce, yemekten sonra, yatmadan önce, kalktıktan sonra. İçtiği ilaçlar bazen yuvarlak, bazen misket gibi, bazen dört köşe olurdu. İlaç içmekten hoşlandığı düşünülebilirdi; ama onun bütün sorunu midesiyleydi.

Derken genç Bayan Andacht geldi. Bayan Andacht bakıcı kızdı. Çok uzun, çok zayıf, çok çılgın biriydi. "Bunu küçükken kaynar suda çok yıkamışlar," derdi Şişko Berta her zaman; bunun dışında da çok iyi geçinirlerdi. Eskiden, Pogge'lerde henüz bir bakıcı hanım yokken ve bakıcı kız Käte varken, Noktacık her zaman Berta ile Käte'nin yanında, mutfakta otururdu. Her zaman sağlıklı ve neşeliydi; çılgın Andacht eve geldiğinden beri olduğu gibi solgun görünmezdi.

"Kızım solgun görünüyor," dedi Bay Pogge, kaygılı bir halde. "Sizce de öyle değil mi?"

"Hayır," diye yanıtladı Bayan Andacht.

Sonra Berta çorbayı getirdi ve güldü. Bayan Andacht, hizmetçi kıza yan yan baktı.

"Ne gülüyorsunuz böyle salakça?" diye sordu Bay Pogge. Sonra da, bunun için para alıyormuş gibi yemeğini kaşıkladı. Ama birden kaşığı çorbanın ortasına bırakıverdi, peçeteyi dudaklarına bastırdı, yutkundu, korkunç bir şekilde öksürmeye başladı ve kapıyı gösterdi.

Kapıda Noktacık duruyordu. Aman Tanrım, ne haldeydi!

Babasının kırmızı sabahlığını giymiş, içine de bir yastık sıkıştırmıştı. Öyle ki yamulmuş yuvarlak bir çaydanlığa benzemişti. Sabahlığın altından görünen ince, çıplak bacaklar, trampet sopası gibiydi. Başında Berta'nın pazar şapkası sallanıyordu. Renkli hasırdan yapılmış harika bir şeydi. Noktacık bir elinde bir oklava ile açık bir şemsiye, öbür elinde de bir ip tutuyordu. İpe bir kızartma tavası bağlıydı, takırdayarak çocuğun arkasından gelen tavanın içinde de köpeği Pıfıdık oturmuş, alnını kırıştırıyordu. Bu arada, alnını keyifsiz olduğu için kırıştırmıyordu; başında çok fazla deri vardı. Fazla olduğu için de kıvrım kıvrım kıvrılıyordu. Noktacık bir kez masanın çevresinde dolaştı, sonra babasının önünde durdu, ona dikkatle baktı ve ciddi bir sesle, "Ehliyetinizi görebilir miyim?" diye sordu.

"Hayır," dedi babası. "Beni tanımadınız mı? Ben demiryolları bakanıyım."

"Demek öyle," dedi Noktacık.

Bayan Andacht ayağa kalktı. Noktacık'ı yakasından tuttu ve tekrar normal bir çocuğa benzeyene dek üzerindekileri çıkarttı. Şişko Berta, giysileri, oklavayı ve şemsiyeyi alıp dışarıya çıkardı. Mutfaktayken bile hâlâ gülüyordu. Kahkahaları çok rahat duyuluyordu.

"Okul nasıldı?" diye sordu babası. Noktacık yanıtlamayıp çorbasıyla oynadığından, sorusuna devam etti:

"Üç kere sekiz kaç eder?"

"Üç kere sekiz? Üç kere sekiz, yüz yirmi bölü beş," dedi.

Bay Pogge artık hiçbir şeye şaşırmıyordu. İçinden gizlice hesapladı ve sonuç doğru olduğu için yemeye devam etti. Pıfıdık boş sandalyeye tırmanmış, ön patilerini masaya dayamıştı; alnını kırıştırarak herkesin çorbasını içip içmediğini gözden geçiriyordu. Sanki bir konuşma yapacak gibiydi. Berta pirinçli tavuk getirdi ve Pıfıdık'a bir tokat attı. Köpek bunu yanlış anladı ve tümüyle masanın üzerine çıktı. Noktacık onu yere indirdi ve, "İkiz olmayı çok isterdim," dedi.

Babası "n'apalım" dercesine omuzlarını kaldırdı.

"Bu harika olurdu," dedi çocuk. "O zaman ikimiz aynı şeyleri giyerdik; saçlarımızın rengi, ayakkabı numaramız, giysilerimiz aynı olurdu; yüzümüz tıpatıp aynı olurdu."

"Ee n'olmuş?" diye sordu Bayan Andacht.

Noktacık, bu ikiz olayını gözünün önüne getirirken keyifle iç geçirdi. "Kimse benim kim olduğumu, onun kim olduğunu bilemezdi. Ben olduğumu düşündüklerinde, o olurdu. O olduğunu düşündüklerinde, ben olurdum. Ahh bu harika olurdu."

"Katlanılacak şey değil," dedi babası.

"Ve öğretmen, 'Luise!' diye seslendiğinde ben ayağa kalkıp, 'Hayır, ben öbürüyüm!' derdim. Sonra öğretmen, 'Otur!' derdi ve bağırırdı: 'Neden ayağa kalkmıyorsun Luise?' Ve o, 'Ama ben Karlinchen'im!'

derdi. Üç gün sonra da öğretmen kriz geçirmeye başlardı, sanatoryuma gitmek için izin alırdı, biz de tatil yapardık."

"İkizler çoğunlukla çok farklı görünürler," diye iddia etti Bayan Andacht.

"Ama Karlinchen ile ben değil," diye karşı çıktı Noktacık. "Böyle bir benzerliği hayatta görmediniz. Müdür bile bizi birbirimizden ayıramazdı."

Müdür dediği babasıydı.

"Sen bana yetiyor da artıyorsun zaten," dedi müdür ve ikinci porsiyon tavuğu tabağına aldı.

"Karlinchen'le ne alıp veremediğin var?" diye sordu Noktacık.

"Luise!" diye bağırdı babası. "Luise" dediği zaman, anında babasının sözünü dinlemesi gerekiyordu, yoksa tokatı yerdi. Bu yüzden Noktacık sustu, pirinçli tavuğunu yedi ve yanında kıvrılıp oturan Pıfıdık'a gizlice suratını kötü kötü buruşturdu, ta ki köpek korkudan titreyip mutfağa fırlayana kadar.

Tatlı olarak Frenk eriği yerlerken Bayan Pogge geldi. Çok güzeldi, ama aramızda kalsın, oldukça katlanılmaz bir kadındı. Hizmetçi kız Berta, bir keresinde arkadaşına, "Benim hanımı ıslak bir paspasla güzelce bir dövmek gerek," demişti. "O kadar tatlı, neşeli bir kızı ve çekici bir kocası var, ama onun ikisiyle ilgilendiğini mi sanıyorsun? Aklına bile gelmez. Gün boyunca kent merkezinde geziniyor, alışveriş yapıyor,

aldıklarını değiştiriyor, ikindi çaylarına ve moda defilelerine gidiyor; akşamları zavallı kocasını da yanında sürüklüyor. At yarışları, tiyatro, sinema, balolar; sürekli hareket halinde. Eve neredeyse hiç uğramıyor. Gerçi bunun da iyi yanları yok değil."

Derken Bayan Pogge geldi. Aslında bu kadar geç kaldığı için özür dilemesi gerekirdi; ama yemeğe onu beklemedikleri için gücenmiş gibi davranıyordu. Bay Pogge yine hap aldı, bu seferkiler dört köşeydi, yüzünü buruşturdu, ardından su içti.

"Bu akşam Başkonsolos Ohlerich'e davetli olduğumuzu unutma," dedi karısı.

"Unutmam," dedi Bay Pogge.

"Tavuk buz gibi," dedi Bayan Pogge.

"Evet efendim," dedi Şişko Berta.

"Noktacık'ın ev ödevi var mı?" diye sordu Bayan Pogge.

"Hayır," dedi Bayan Andacht.

"Yavrum, senin dişlerinden biri sallanıyor!" diye bağırdı Bayan Pogge.

"Evet," dedi Noktacık.

Bay Pogge masadan kalktı. "Akşamları evin nasıl olduğunu artık hatırlamıyorum bile."

"Oysa dün akşam kapının dışına bile çıkmadık," diye karşılık verdi karısı.

"Ama Brückmann'lar bizdeydi," dedi kocası, "ve Schramm'lar ve Dietrich'ler; bütün ev tıkabasa doluydu."

"Dün evde miydik, yoksa değil miydik?" diye sordu Bayan Pogge sertçe ve kocasına baktı merakla. Müdür Pogge yanıt vermemeyi yeğledi ve çalışma odasına gitti. Noktacık babasını izledi, büyük deri koltukta onun yanına oturdu, çünkü koltuk ikisine yetecek kadar genişti.

"Dişin mi sallanıyor?" diye sordu babası. "Acıyor mu?"

"Yok canım," dedi Noktacık. "Onu uygun bir zamanda kendim çekeceğim. Belki de bugün."

Sonra dışarıdan bir korna sesi duyuldu. Noktacık babasını kapının önüne kadar geçirdi. Şoför Bay Hollack selam verdi, o da karşılık verdi. Bunu aynı şoför gibi yapıyordu, başında şapkası olmadığı halde elini şapkasına koyuyordu. Babası bindi, araba hareket etti, babası el salladı, Noktacık da el sallayarak karşılık verdi.

Tekrar eve girmek istediğinde kapıcının oğlu Gottfried Klepperbein kapının önünde duruyordu. Gottfried oldukça arsız bir veletti.

"Baksana," dedi, "On avro verirsen anlatmam. Yoksa babana söylerim."

"Neyi?" diye sordu Noktacık, masumca.

Gottfried Klepperbein tehdit edercesine yolunu kapattı.

"Ne olduğunu çok iyi biliyorsun, aptal numarası yapma, canımın içi."

Noktacık eve girmek istiyordu; ama o içeri girmesine izin vermiyordu. Bu yüzden onun yanına geçti, ellerini arkasına koydu ve sanki bir zeplin ya da paten kayan bir uğurböceği ya da ona benzer bir şey geliyormuş gibi şaşkınlıkla gökyüzüne baktı. Tabii çocuk da yukarı baktı ve o anda Noktacık şimşek gibi koşup yanından geçti ve Gottfried Klepperbein, sözcüğün tam anlamıyla apışıp kaldı.

Birinci Düşünce:

Görev Hakkında

Aslında, ilk bölümde sahneye oldukça fazla insan çıktı, öyle değil mi? Bunları aklımızda tutabildik mi, bir bakalım: Şimdi bir Bay Müdür Pogge, pek saygıdeğer eşleri Bayan Pogge, Noktacık, sıska Bayan Andacht, Şişko Berta, Gottfried Klepperbein ve Pıfıdık adlı küçük köpek var. Doğrusu Pıfıdık'ı bir kenara bırakmamız gerekiyor, çünkü, ne yazık ki köpekler gerçek insan değildir.

Şimdi bir şey sormak istiyorum: Bu kişilerin hangisi hoşunuza gitti, hangisi gitmedi? Benim kendi görüşümü söylememe izin verirseniz: Noktacık'ı pek beğendim; Şişko Berta'yı da. Bay Pogge hakkında henüz tam bir karar veremiyorum. Ama Noktacık'ın annesine hiç dayanamıyorum. Bu kadında beni rahatsız eden bir şey var. Kocasıyla ilgilenmiyor, öyleyse onunla neden evlenmiş? Çocuğuyla ilgilenmiyor, o zaman

onu neden dünyaya getirmiş? Kadın görevini ihmal ediyor, haksız mıyım? Tiyatroya ya da sinemaya ya da at yarışına da gitmeyi sevmesine kimse bir şey demeyecektir. Ama o öncelikle Noktacık'ın annesi ve Bay Pogge'nin eşidir. Bunu unutursa, o da bize vız gelir.

Öyle değil mi?

İkinci Bölüm:

Anton Yemek Bile Pişirebiliyor

Öğle yemeğinden sonra müdürün eşi Bayan Pogge'nin migreni tuttu. Migren, baş ağrınız olmasa da başınızın ağrımasıdır. Yatak odasının tıpkı gece olmuş gibi kararması için Şişko Berta'nın jaluzileri indirmesi gerekti. Bayan Pogge yatağa uzandı, Bayan Andacht'a, "Çocukla gezmeye çıkın, köpeği de yanınıza alın! Sessizliğe ihtiyacım var. Sakın bir şey olmasın!" dedi.

Bayan Andacht, Noktacık'la köpeği almak için çocuk odasına gitti. Kendini, sahnelenmekte olan bir oyunun içinde buluverdi. Pıfıdık, çocuk yatağında yatıyordu; yalnızca çenesi yorganın dışındaydı. O sırada Kırmızı Başlıklı Kız'ın büyükannesini yiyen kurdu oynuyordu. Gerçi o masalı bilmiyordu; ama rolünü hiç de fena oynamıyordu. Noktacık, yatağın önünde duruyordu, başında kırmızı bir bere vardı ve kolunda da Beta'nın pazar sepeti asılıydı.

"Ama büyükanne," dedi şaşkınlıkla, "senin ağzın niye bu kadar kocaman?" Sonra sesini değiştirdi, korkunç, kalın bir tonda homurdandı:

"Seni daha iyi yiyebilmek için."

Sepetini bıraktı, yatağa iyice yaklaştı ve küçük Pıfıdık'a bir suflör gibi fısıldadı:

"Tamam, şimdi beni yemen gerekiyor."

Pıfıdık, Kırmızı Başlıklı Kız masalını henüz bilmiyordu, yana döndü ve kendisinden isteneni de yapmadı.

"Ye beni!" diye emretti Noktacık. "Hemen yiyeceksin beni!" Sonra ayağını yere vurdu ve bağırdı:

"Lanet olsun! Sağır mısın sen? Beni yemen gerekiyor."

Pıfıdık sinirlendi, yorganın altından çıktı, avazı çıktığı kadar havlamaya başladı.

"Bu köpekten hiç hayır yok," dedi Noktacık, "berbat bir oyuncu!"

Bayan Andacht, Pıfıdık'a; masalın o cahil kurduna, tasmasını taktı, kızı düğmeleri altın renkli mavi mantosunun içine tıktı ve, "Şapkanı giy. Gezmeye gidiyoruz," dedi.

Aslında Noktacık beresinin başında kalmasını istiyordu; ama Bayan Andacht, "O zaman Anton'a gidemezsin," dedi.

Bu etkili oldu.

Evden çıktılar. Pıfıdık kaldırıma oturdu, kendini

Bayan Andacht'a çektirdi. "Yine kızak kayıyor," dedi çocuk bakıcısı ve köpeği kucağına aldı; köpek orada çarpılmış bir el çantası gibi asılı duruyor, hiç de dostça olmayan bir şekilde göz kırpıyordu. "Anton hangi sokakta oturuyor? Aklında tuttun mu?"

"Topçu Sokak, dördüncü kat, sağdaki kapı," dedi Noktacık.

"Peki kaç numara?"

"Yüz seksen bölü beş," dedi Noktacık.

"Neden doğrudan otuz altı olarak ezberlemiyorsun?" diye sordu Bayan Andacht.

"Akılda tutmak daha kolay oluyor," dedi Noktacık. "Bu arada Berta işin kokusunu alıyor gibi görünüyor, biri bu kibritleri yiyor herhalde diyor. Sürekli kibrit alıyormuş, sürekli de kayboluyormuş. Umarım olay ortaya çıkmaz. Klepperbein da beni yine tehdit etti. On avro istiyor, yoksa bizi ele verecek. Hele müdüre anlatırsa vay halimize!"

Bayan Andacht karşılık vermedi. Bir kere, konuşkan biri değildi. İkincisi, bu konuşma hoşuna gitmiyordu. Spree Nehri boyunca yürüdüler, küçük bir demir köprüyü geçtiler, tersane rıhtımından yukarı çıktılar, Friedrich Sokağı'ndan sola, köşeden sağa döndüler. İşte Topçu Sokak'a gelmişlerdi.

"Eski, çirkin bir ev," diyerek fikrini belirtti çocuk bakıcısı. "Dikkat et içeride tuzaklı kapılar vardır."

Noktacık güldü, Pıfıdık'ı kucağına aldı ve sordu:

"Nerede buluşacağız sonra?"

"Beni tam saat altıda Sommerlatte'den alırsın."

"Orada yine nişanlınızla dans mı edeceksiniz? Kendisine selam söyleyin. İyi danslar dilerim!"

Ayrıldılar. Bayan Andacht dans etmeye gitti. Noktacık bu yabancı binaya girdi. Pıfıdık havlamaya başladı, anlaşılan bina hoşuna gitmemişti.

Anton dördüncü katta oturuyordu. "Beni ziyaret etmen ne güzel," dedi.

Birbirlerini selamladılar; uzunca bir süre kapıda durdular. Çocuk, büyük, mavi bir önlük takmıştı.

"Bu Pıfıdık," dedi Noktacık.

"Çok sevindim," dedi Anton ve küçük köpeği okşadı. Şimdi yine yan yana durmuş susuyorlardı.

"Eh hadi artık içeri girelim bakalım," dedi Noktacık sonunda. O zaman gülmeye başladılar. Anton önden yürüdü. Onları mutfağa götürdü. "Şu anda yemek pişiriyorum," dedi.

"Yemek mi pişiriyorsun?" diye sordu Noktacık. Ağzı açık kalmıştı.

"Eh işte," dedi Anton. "Ne yapalım? Annem çok uzun zamandır hasta, onun için de okuldan geldiğimde yemeği ben yapıyorum. Açlıktan ölecek değiliz ya!"

"Lütfen rahatsız olma," dedi Noktacık. Pıfıdık'ı yere bıraktı, mantosunu ve şapkasını çıkardı. "Yemeğini yapmaya devam et sen. Seni seyrederim. Ne yemek var bugün?"

"Tuzlu patates," dedi.

Bir bez aldı, ocağa gitti. Burada bir tencere duruyordu. Anton kapağı kaldırdı, bir çatal alıp patateslere batırdı, hoşnut bir şekilde başını sallayarak, "Şimdi çok daha iyi," dedi.

"Kim?" diye sordu Noktacık.

"Annem. Yarın, birkaç saat ayağa kalkmak istiyormuş. Önümüzdeki hafta da tekrar çalışmaya başlayacak belki. Gündelikçilik yapıyor da."

"Yaa," dedi Noktacık. "Benim annem hiçbir şey yapmıyor. Şu anda migreni var."

Anton iki yumurta aldı, tencerenin kenarında kırdı, kabukları kömür kutusuna attı, tencerenin içine biraz su koydu, bir torba aldı, yumurtaların ve suyun üstüne biraz un döktü, sonra küçük bir karıştırıcıyla tencerenin içindekileri karıştırdı.

"Eyvahlar olsun!" diye bağırdı. "Topaklaşıyor."

Pıfıdık sallana sallana kömür kutusuna gitti, yumurta kabuklarını gözden geçirdi.

"Niye içine şeker döktün?" diye sordu kız.

"O undu," yanıtını verdi Anton. "Karışık yumurta yapıyorum, un ve su koyunca porsiyonlar normalden daha büyük oluyor."

Noktacık başını salladı. "Peki tuzlu patatese ne kadar tuz koyuluyor?" diye sordu. "Yarım kilo mu, yoksa yarısı kadar mı?"

Anton kahkahalarla güldü. "Çok, çok daha az!" dedi. "Ne yemek olurdu ama! Tabii ki yalnızca birkaç bıçak ucu kadar."

Trier

"Tabii," dedi Noktacık.

Çocuk bir tava aldı, içine yağ döktü, tavayı ocağın ikinci gözünün üstüne koydu, sonra çırpılmış yumurtaları cızırtılar eşliğinde tavaya döktü.

"Tuzu unutma Anton!" emrini verdi kendine.

Bir tutam tuz aldı, tavanın içindeki sıvıya serpti. Yemek pişmeye başladığında, bir kaşıkla karıştırdı. Güven verici çıtırtılar duyuldu.

"Demek bu yüzden karışık yumurta deniyor," dedi kız.

"Karıştırmaya devam etsene," diye rica etti çocuk ve kaşığı eline tutuşturdu, kız da onun yerine karıştırdı. Anton patates tenceresini aldı, yünden örülmüş iki bezle saplarından tuttu, kaynayan suyu lavaboya döktü. Sonra patatesleri iki tabağa bölüştürdü.

"Tuzlu patates yaparken aşırı dikkatli olmak gerek, yoksa lapa olur," dedi.

Ama Noktacık onu dinlemiyordu. Kolu ağrıyana kadar karıştırdı. Bu arada Pıfıdık yumurta kabuklarıyla futbol oynuyordu.

Anton gaz ocağını kapattı, yumurtayı eşit olarak iki tabağa dağıttı, ellerini yıkadı ve mutfak önlüğünü çıkardı.

"Dün akşam gelemedik," dedi Noktacık. "Annemle babam, konukları geldiği için evde kaldılar."

"Aklıma geldi zaten," dedi çocuk. "Bir dakika, hemen geliyorum."

Tabakları alıp kapıdan süzüldü. Noktacık yalnız kaldı. Bir yumurta kabuğunu Pıfıdık'ın başına oturtmaya çalıştı.

"Bunu öğrenirsen," diye fısıldadı, "sirkte sahneye çıkabilirsin." Ama köpeğin sirklere karşı bir gıcığı vardı herhalde. Yumurta kabuklarını her seferinde başından attı. "Canın isterse! Aptal şey," dedi Noktacık.

Çevresine bakındı. Vay canına, ne mutfaktı ama! Anton'un yoksul bir çocuk olduğunu hemen anlamıştı aslında. Ama bu kadar küçük bir mutfağı olması onu yine de şaşırttı. Camdan, gri bir avlu görünüyordu. "Bir de bizim mutfağı düşün, değil mi?" diye sordu köpeğe. Pıfıdık, kuyruğunu salladı. O sırada Anton geri geldi, "Siz de yatak odasına gelmek ister misiniz biz yemek yerken?" diye sordu.

Noktacık başını salladı ve Pıfıdık'ın ensesine yapıştı.

"Hâlâ oldukça hasta görünüyor," dedi çocuk. "Ama lütfen bana bir iyilik yap: bir şey belli etme."

Kızı yavaş yavaş alıştırması iyi olmuştu. Anton'un annesi yatakta oturuyordu, çok solgun ve sefil görünüyordu. Noktacık'a başıyla dostça selam vererek, "Gelmene sevindim," dedi.

Noktacık diz çöktü ve, "Afiyet olsun Bayan Anton. Harika görünüyorsunuz," dedi.

Çocuk bir kahkaha attı, annesinin sırtına bir yastık daha yerleştirdi.

"Annemin soyadı Anton değil ki. Anton yalnızca benim adım."

"Ah şu erkekler," dedi Noktacık, umutsuzlukla gözlerini kaldırdı. "İnsanı nasıl da kızdırıyorlar, öyle değil mi Sayın Hanımefendi'ciğim?"

"Ben Sayın Hanımefendi değilim," dedi Anton'un annesi gülümseyerek, "Ben Bayan Gast'ım."

"Gast," diye tekrarladı, "Tabii, dışarıda, kapıda yazıyor. Ayrıca, güzel bir soyadı."

Anton'u ve annesini kırmamak için burada gördüğü her şeyi güzel bulmaya karar vermişti.

"Beğendin mi anneciğim?" diye sordu çocuk.

"Mükemmel, oğlum," diye yanıtladı hasta kadın ve iştahla yemeğe yumuldu. "Yarın ben yemek pişireceğim. Senin oynamaya fırsatın olmuyor. Ödevlerin de bundan olumsuz etkileniyor. Dün Alman bifteği bile yapmayı becerdi," diye anlattı annesi Noktacık'a.

Anton da bu övgüye sevindiğini göstermemek için iyice tabağına eğildi.

"Yemek pişirmekten hiç anlamam," diye itiraf etti Noktacık. "Bu işi bizde Şişko Berta yapıyor. Berta tam doksan kilo! Yemek pişiremesem de tenis oynamayı biliyorum."

"Babasının bir arabası, bir de şoförü var," diye ekledi Anton.

"İstersen bir gün seni de yanımıza alırız. Müdür iyi bir adamdır," dedi Noktacık. "Müdür, benim babamdır," diye ekledi açıklama olarak.

"Büyük bir Mercedes, bir Limuzin," diye tamamladı Anton. "On tane de odaları var."

"Ama sizin eviniz de çok hoş Bayan Gast," dedi Noktacık ve Pıfıdık'ı yatağa oturttu.

"Sahi, siz nereden tanışıyorsunuz?" diye sordu Bayan Gast.

Anton, Noktacık'ın ayağına bastı.

"Şey, aslında bir kere yolda öylesine konuştuk. Birbirimize hemen ısındık."

Noktacık onaylayıcı bir şekilde başını salladı, köpeği yandan inceledi ve, "Efendim, sanırım Pıfıdık'ın dışarı çıkması gerekiyor," dedi.

"Evet biraz dolaşmaya çıkmanız iyi olur," dedi Bayan Gast. "Birkaç saat daha uyuyacağım."

Anton tabakları mutfağa götürdü. Şapkasını aldı. Tekrar içeri girdiğinde, annesi, "Anton, saçlarını kestirmen gerekiyor," dedi.

"Hayır!" diye bağırdı çocuk. "Yakamdan içeri bir sürü saç düşüyor ve iğrenç bir şekilde kaşındırıyor."

"Cüzdanımı ver. Saçlarını kestirmeye gidiyorsun," diye emretti annesi.

"Madem senin için bu kadar önemli," dedi çocuk, "tamam öyleyse. Ama benim kendi param var."

Annesi ona tuhaf bir şekilde baktığı için, ekledi:

"İstasyonda birkaç bavul taşımaya yardım ettim."

Annesinin yanağına bir öpücük kondurdu; çok iyi

uyumasını, kesinlikle kalkmamasını, üstünü sıkı sıkı örtmesini söyledi ve başka öğütlerde de bulundu.

"Emredersiniz doktor bey," dedi annesi ve Noktacık'la el sıkıştı.

"Hoşça kalın," dedi Noktacık ayrılırken. "Hadi artık gidelim, Pıfıdık daha fazla bekleyemez."

Köpek kapının yanında oturmuş hipnotize etmek ister gibi gözlerini kapının koluna dikmişti. Buna üçü de güldü ve sonra çocuklar neşeyle çıkıp gittiler.

İkinci Düşünce:

Gurur Hakkında

Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz bilmiyorum. Bir erkek çocuğunun yemek pişirmesini doğru buluyor musunuz? Annesinin önlüğünü takmasını, patates soymasını, bunları bir tencereye koymasını, üstüne tuz serpmesini, tüm öbür şeyleri yapmasını?

Bu konuda konuştuğum Paul, "Ben olsam yemek pişirmezdim. Bunu aklıma bile getirmem," dedi.

"Ya," dedim, "peki annen yatakta yatsa, hasta olsa; doktor, bol bol ve düzenli olarak yemek yemesini, yoksa belki de ölebileceğini söylemiş olsa..."

"İyi, peki," diye karşılık verdi Paul aceleyle, "o zaman ben de yemek pişirirdim, tıpkı Anton gibi. N'apalım, ama yine de utanırdım. Yemek pişirmek erkek işi değil."

"Bebeklerle oynasaydın, utanmak için bir nedenin olurdu belki," dedim. "Ancak hasta olan annenin, saa-

tinde yemek yemesi için uğraşıyorsan, bununla olsa olsa gurur duyabilirsin. Bununla, dört metre uzağa atlayabildiğin için duyduğundan çok daha fazla gurur duyabilirsin..."

"Dört metre yirmi santim," dedi Paul.

"Gördün mü?" dedim. "Bu yüzden kendini bir şey sanıyorsun!"

"Ben düşündüm de," dedi Paul, bir süre sonra, "belki de utanmazdım beni yemek yaparken görseler. Ama kimsenin görmemesini yeğlerdim. Sanırım mutfağın kapısını sürgülerdim. Üstelik benim annem hasta değil ki. Hasta olsaydı da bir gündelikçimiz olurdu. O zaman da o yemek pişirebilirdi!"

Ne kalın kafalı değil mi?

Üçüncü Bölüm:

Bir Köpek Tıraş Ediliyor

Pıfıdık daha ilk sokak lambasında durdu. Çocuklar yola devam etmek istediğinde onlarla birlikte yürümedi. Noktacık'ın onu çekmesi gerekti. "Yine kızak kayıyor," dedi.

"Ver bakayım," dedi Anton. "Şimdi hallederiz"

İpi tuttu ve beyaz mendilini ucu görünecek şekilde cebinden çıkardı. Sonra "Pıfıdık!" diye seslendi. Köpek başını kaldırdı, mendilin ucuna merakla baktı ve şöyle düşündü: "Bu, yiyecek bir şey."

Anton yürümeye devam ettiğinde aceleyle peşinden gitti, sürekli mendile bakıp kokluyordu.

"Harika!" dedi Noktacık. "Çok parlak bir fikir. Bunu aklımda tutmalıyım."

"Evimizi nasıl buldun?" diye sordu çocuk. "Oldukça korkunç değil mi?"

"Biraz bakımsız görünüyor," dedi kız.

"Nasıl?" diye sordu çocuk.

"Bakımsanmamış!" dedi. "Bu sözcük hoşuna gitti mi? Ben buldum. Bazen yeni sözcükler keşfediyorum. Isımetre de benim buluşum."

"Termometre yerine ısımetre mi?" dedi. "Pek kötü bir şey değil."

"Hem de nasıl," dedi kız. "Gülmeleme oynayalım mı?" Anton'un isteyip istemediğini dinlemedi bile, elini tuttu ve mırıldandı:

"Ay, vay, hiç gülesim yok. Çok, çok üzgünüm."

Anton şaşkınlıkla ona baktı. Kızın gözleri irileşmiş, alnı kırışmıştı. "Ay, vay, hiç gülesim yok. Çok, çok üzgünüm," diye tekrarladı. Sonra onu çimdikledi ve: "Sen de yap!" diye fısıldadı.

Anton kızın isteğini yerine getirdi.

"Ay, vay," diye homurdandı. "Hiç gülesim yok. Çok, çok üzgünüm."

"Bir de bana sor," diye mırıldandı Noktacık bezgin bir halde. "Ay, vay, hiç gülesim yok. Çok, çok üzgünüm." Birbirlerine baktıkları ve her ikisi de ölesiye üzgün bir yüz ifadesi takındıkları için kahkahalarla güldüler.

"Ay, vay, hiç gülesim yok. Çok, çok üzgünüm," diye başladı Anton tekrar; şimdi daha da çok gülüyorlardı. Sonunda birbirlerine hiç bakamaz oldular. Gülüyor, kıkırdıyor, duramıyor, artık neredeyse soluk bile alamıyorlardı. Yanlarında insanlar birikmeye

başlamıştı. Pıfıdık da yere oturdu. Şimdi iyice keçileri kaçırdılar, diye düşündü köpek. Noktacık onu kaldırdı. Sonra da çocuklar yürümeye devam ettiler. Ama ikisi de başka bir tarafa bakıyordu. Noktacık birkaç kere daha içinden kıkırdadı, sonra bu da geçti.

"Vay canına!" dedi Anton. "Ne yorucuydu. Gülmekten öldüm!" Gözlerinden akan yaşları sildi. Sonra berbere geldiler. Berberin çok küçük bir dükkânı vardı, birkaç basamak çıkmak gerekiyordu.

"İyi günler Bay Habekuss," dedi Anton. "Saçlarımı kestirmem gerekiyormuş."

"Anlaşıldı. Otur oğlum," dedi Bay Habekuss. "Annen nasıl?"

"Sorduğunuz için teşekkür ederim. Daha iyi. Ama para durumu hâlâ iyi değil."

"Yine son defasında olduğu gibi," dedi Bay Habekuss. "Yirmi sent peşin, gerisi taksitle; arkalar kısa, önler biraz daha uzun, biliyorum. Peki bu küçükhanım?"

"Ben yalnızca seyirciyim," dedi Noktacık. "Bizden rahatsız olmayın."

Bay Habekuss Anton'un boynuna büyük, beyaz bir örtü taktı ve kırpmaya başladı. "Kaşındırmaya başladı mı?" diye sordu Noktacık. Sabredemiyordu. Anton'un da yanıtlamak yerine, hemen başka bir şey geldi aklına. Pıfıdık'ı ikinci koltuğa oturttu, mendilini boynuna sardı ve sabun köpüğünü çenesine sürdü.

Trier

Pıfıdık köpüğü önce krema sandı; ama bu beyaz şeyin tadı hiçbir şeye benzemediğinden, dilini tekrar geri çekti ve başını salladı.

Noktacık onu tıraş ediyormuş gibi yapıyordu. İşaretparmağıyla, sabun köpüğünü yavaş yavaş tekrar sıyırıyor, çevresinde dans ediyor ve berberlerde gözlemlediği gibi onunla sohbet ediyordu.

"Evet, evet efendim," dedi köpeğe. "Ne günlere kaldık! İşaretparmağım yeterince keskin mi? Ne günlere kaldık! Yani neredeyse... ne demek istediğimi anlıyorsunuz. Bir düşünün, öbür taraf lütfen, bir düşünün, dün akşam eve bir gittim ki, karım üçüz doğurmuş, üç selüloz bebek, hepsi kız. Ve başlarında kırmızı çimen bitiyor. Çıldırmak işten değil! Bu sabah da dükkânı açtığımda, icra memuru içeriye girmiş ve aynaları alması gerektiğini söylüyor. Niye, diye sordum adama. Beni batırmak mı istiyorsunuz? Üzgünüm, dedi, beni maliye bakanı gönderdi, ravent[1] yemiyormuşsunuz. Şu işe bakın Bay Pıfıdık! Bu arada nasıl bu kadar güzel bronzlaştınız? Ha öyle mi, ultrason ışığı kullanıyorsunuz. Yarım saat sonra bizzat bakan geldi. Kendisini bir hafta boyunca her gün bedava tıraş edeceğim, günde on kere. Evet, sakalları çok çabuk uzuyor. Kolonya ister misiniz? Yakında yolculuğa çıkacağım. Zeplin, Kuzey Kutbu yolculuğu için bir berber arıyor, kutup ayılarının saçlarını kese-

[1] Hekimlikte kullanılan bir bitki. (Y.N.)

cekmiş. İsterseniz size bir kutup ayısı postu getiririm. Pudra alır mıydınız?"

Noktacık, köpeğin ağzına pudra sürdü ve Pıfıdık dehşetle aynaya baktı. Berber Bay Habekuss, Anton'un saçlarını kesmeyi unuttu; Anton da oturduğu yerde zevkten sallanmaya başladı. Noktacık son derece ciddiydi ve şimdi değişiklik olsun diye dükkânda asılı olan levhaları sesli okumaya başladı. Bazen metinleri birbiriyle karıştırıyordu:

"Yeni Dralle saç şeklini kullanın. Dükkânımda bütün orijinal malları en çarpıcı fiyatlara alabilirsiniz, memnun kaldığınızı dostlarınıza söyleyin. Burada kulak delinir. Şikâyetlerinizi bana söyleyin. Kelliğe son. Son moda. Pazar günleri saat sekizden ona kadar açık, beylerden saç kesimini hafta içi günlerde halletmelerini rica ederiz. Nasırlar kullanımdan önce dezenfekte edilir. Tıraş bıçakları gereksiz bir zahmettir. Diş taşından korunun."

Tüm bunları, bir şiir gibi sıkıcı bir melodiyle okuyordu. Bu, Pıfıdık'ı çok yordu, esnedi, sandalyede yuvarlandı ve şekerleme yaptı.

"Mükemmel biri değil mi?" diye sordu Anton, Bay Habekuss'a.

"Aman aman, istemem," dedi berber. "Çevremde iki gün dolaşsa gözümün önünde pembe filler uçuşmaya başlar." Sonra kendini toparladı ve makası şaklattı. Kızı dükkândan çıkarabilmek için işini çabucak bitirmek istiyordu. Sinirleri zayıftı.

Derken bir müşteri geldi, beyaz kasap önlüklü şişman bir adam.

"Sizi hemen alıyorum Bay Bullrich," dedi berber. Anton hiçbir şeyi kaçırmamak için merakla aynaya baktı. Kasap ustası, daha oturur oturmaz dalıverdi. Noktacık karşısına kuruldu.

"Sevgili Bay Bullrich," dedi şişman adama, "şarkı söyleyebilir misiniz?" Kasap canlandı, utangaç bir tavırla kalın, kırmızı, sosis gibi parmaklarını oynattı ve başını salladı.

"Aa ne yazık," dedi Noktacık. "Söyleyebilseydiniz birlikte güzel bir şey söylerdik. Hiç değilse şiir okuyabilir misiniz? 'Kim Senin Sahibin, Ey Güzel Orman'ı ya da 'Toprağa Gömülmüş Duvar'ı?"

"Şimdi son soru," dedi Noktacık. "Amuda kalkabilir misiniz?"

"Hayır," dedi Bay Bullrich kararlı bir sesle.

"Hayır mı?" diye sordu Noktacık kaygıyla. "Kusura bakmayın; ama bu kadar yeteneksiz biriyle ömrüm boyunca karşılaşmadım!" Sonra ona arkasını döndü ve kendi kendine kıkırdayan Anton'un yanına yürüdü. "N'apayım, yetişkinler böyle işte," dedi arkadaşına. "Bizim her şeyi yapabilmemiz gerekiyor, hesap yapmak, şarkı söylemek, saatinde uyumak ve takla atmak; ama kendilerinin en ufak bir fikri yok böyle şeylerde. Bu arada, bir dişim sallanıyor, baksana."

Ağzını sonuna kadar açtı ve diliyle sallanan dişini oynattı.

"Bunu çekmen gerekiyor," dedi Anton. "Bir dikiş ipliği al, dişine bağla, öbür ucunu da kapıya ve sonra kapıdan kaç. Pat, çıkıverir!"

"Pratik zekâlı Anton," dedi Noktacık ve takdirle omzuna vurdu. "Siyah mı olsun, beyaz mı?"

"Ne o?" diye sordu çocuk.

"İplik," dedi Anton.

"İyi, bunu uygulayacağım," dedi Noktacık. "Çok var mı daha Bay Habekuss?"

"Evet efendim," diye karşılık verdi berber. Sonra arkasını döndü ve Bay Bullrich'e, "Eğitilmesi zor bir çocuk, öyle değil mi?" dedi.

Sokakta Noktacık Anton'un elini tuttu ve sordu: "Çok mu kötüydü?"

"Eh işte, oldukça," dedi. "Bir dahaki sefere seni yanımda getirmeyeceğim."

"Keyfin bilir," diye karşılık verdi kız ve elini bıraktı.

Weidendamm Köprüsü'ne gelişmişlerdi bile. Noktacık köpekle sohbet ediyordu; ama Anton'un suskunluğuna fazla dayanamadı ve, "Annenin nesi var tam olarak?" diye sordu.

"Vücudunda bir şey çıktı. Sonra hastaneye götürüldü, o çıkan şey kesilip çıkartıldı. Onu her gün ziyaret ettim. Tanrım, o zamanlar çok kötü görünüyordu, çok zayıf ve sapsarıydı. Şimdi on dört gündür evde yatıyor. Artık çok daha iyi durumda. Hemşireler bana

hep çok iyi davrandılar. Sanırım annemin öleceğini düşündüler."

"Nasıl bir şeydi bu çıkan?" diye sordu Noktacık. "Çiçekli, yapraklı, saksılı falan mı? Onu yanlışlıkla yutmuş muydu?"

"Tabii ki hayır," dedi çocuk. "Hayır, içinde büyümüştü o şey."

"Sardunya ya da palmiye mi?" diye sordu Noktacık merakla.

"Hayır, hayır, içinde büyüyen şey et ve deri olmalı. Çıkarılmazsa da ölüyorsun."

Bir süre sonra Noktacık durdu, ellerini karnının üstünde birleştirdi ve sızlanmaya başladı:

"Anton, sevgili Anton, şuramı bir şey sıkıştırıyor. Dikkat et içimde bir şey çıkıyor. Mutlaka küçük bir çam olmalı. Çamları çok severim."

"Hayır," dedi çocuk. "Karnında ağaç yok, kafanda birkaç tahta eksik."

Üçüncü Düşünce:

Hayal Gücü Hakkında

Noktacık'ın çok değişken bir kız olduğu mutlaka dikkatinizi çekmiştir. Duvarın önünde diz çöküyor ve duvara kibrit satıyor, kostümler giyiyor ve köpeği bir kızartma tavasının içinde peşinden sürüklüyor, yatağa yatırıp onun bir kurt olduğunu ve kendisini yemesi gerektiğini hayal ediyor. Kasap Bay Bullrich'ten, kendisiyle dört sesli bir şarkı söylemesini rica ediyor. Sonra da, içinde bir şey çıktığını bile hayal ediyor. Var olmayan ya da gerçekte onun hayal ettiğinden bambaşka olan şeyler hayal ediyor.

Bir keresinde, bir adamın çok geniş hayal gücü olduğunu ve çok canlı düşler gördüğünü okumuştum. Örneğin bir keresinde, camdan atladığını görmüştü rüyasında. O sırada uyanmış ve gerçekten de sokakta yatıyormuş! Neyse ki giriş katında oturuyormuş. Ama bir düşünün, ya zavallı adam dördüncü katta oturuyor

olsaydı! O zaman hayalleri korkunç tehlikeler yaratırdı. Hayal gücü harika bir özellik; ama bunu denetim altında tutmak gerek.

Dördüncü Bölüm:

Bazı Görüş Ayrılıkları

Bu arada Bayan Andacht, nişanlısıyla Sommerlatte'de oturuyordu ve ara sıra dans ediyorlardı. Masaların arasında, harika çiçekleri olan küçük elma ağaçları vardı; bunlar kâğıttan ve kartondan yapılmışlardı ve çok doğal görünüyorlardı. Kartondan dalların arasında, kâğıttan yaprakların yanında renk renk yuvarlak balonlar ve uzun yılan balonları asılıydı. Lokal çok komik görünüyordu. Orkestra, eğlenceli dans müzikleri çalıyordu. Bayan Andacht, bu kadar uzun ve zayıf olduğu için aslında artık bir nişanlısı olmayacağına inanmıştı; ama şimdi on dört gündür bir nişanlısı vardı. Yalnız bu kadar sert olmasaydı keşke! Sürekli emirler yağdırıp duruyordu ve sözünü dinlemezse Bayan Andacht'a o kadar korkunç bir şekilde bakıyordu ki korkudan Bayan Andacht'ın tüyleri diken diken oluyordu.

"Girdi mi kafana?" diye sordu adam, iyice öne eğildi ve gözlerinde kötü parıltılarla ona baktı.

"Bunu gerçekten yapmak istiyor musun, Robert?" diye sordu çekinerek, "Bankada iki yüz avrom var, onu alabilirsin."

"Senin birkaç sentini n'apayım, aptal keçi!" dedi adam. Pek kibar bir kavalye olmadığı anlaşılıyordu. "Yarına kadar planı yapmam gerek."

Bayan Andacht teslimiyetle başını salladı. Sonra, "Sessiz ol, çocuklar geliyor," diye fısıldadı.

Noktacık ve Anton masaya geldiler. "Bu Şeytan Robert," dedi Noktacık Anton'a ve Bayan Andacht'ın nişanlısını gösterdi.

"Noktacık!" diye bağırdı Bayan Andacht dehşetle.

"Rahat bırak çocuğu," dedi nişanlısı ve sahte bir gülümseme takındı. "Yalnızca şaka yapıyor, küçük prenses. Ay ne şirin şeysin sen!" dedi sonra ve köpeği okşamak istedi. Fakat Pıfıdık ağzını açtı, hırladı ve onu ısırmaya çalıştı. Sonra oturmak zorunda kaldılar. Nişanlı onlara sıcak çikolata ısmarlamak istedi; ama Anton, "Hayır beyefendi, bizim yüzümüzden gereksiz masraf yapmayın," dedi.

Orkestra tekrar çalmaya başladığı için Bayan Andacht, Robert'iyle dans etti. Çocuklar masada kaldı.

"Biz de dans edelim mi?" diye sordu Noktacık.

Anton bu öneriyi kesin olarak reddetti. "Ben bir çocuğum. Hem bu Robert de hiç hoşuma gitmiyor!"

"Benim de!" dedi Noktacık. "Gözleri insanı delecek gibi bakıyor. Pıfıdık da ondan rahatsız oluyor. Ama onun dışında burası çok hoşlandırıcı!"

"Hoşlandırıcı mı?" diye sordu Anton. "Ha, yine senin buluşlarından biri."

Noktacık başını salladı. "Anton, hoşuma gitmeyen biri daha var. Bizim kapıcının çocuğu. On avro vermezsem meseleyi babama anlatacakmış. Adı Gottfried Klepperbein."

Anton, "Hey, ben onu tanıyorum," dedi. "Benim okuluma gidiyor, bir üst sınıfta. Sen dur, ona haddini bildiririm ben."

"Yaşa!" diye bağırdı kız. "Ama o senden büyük."

"N'olmuş yani?" dedi çocuk. "Onu bir güzel benzetirim ben."

Bu sırada Bayan Andacht'la nişanlısı dans ediyorlardı. Onlarla birlikte pek çok kişi daha dans ediyordu. Robert göz ucuyla kızgın kızgın çocuklara baktı ve fısıldadı:

"Bu veletleri benden uzak tut. Yarın öğleden sonra yine burada bulaşacağız. Ne getirecektin yanında?"

"Planı," dedi Bayan Andacht. Sanki sesine kramp girmiş gibiydi.

Yolda Bayan Andacht, "Seni kötü çocuk! Nişanlımı nasıl böyle kızdırırsın!" diye azarladı çocuğu.

Noktacık karşılık vermek yerine, Anton'u güldürmek için gözlerini döndürdü.

Bayan Andacht kırılmıştı. Sanki bunun için para vereceklermiş gibi Pıfıdık'la önden koşturuyordu. Göz açıp kapayıncaya kadar Pogge'lerin evinin önüne gelmişlerdi.

"Tamam bu akşam tekrar görüşeceğiz," dedi Noktacık. Anton başını salladı. Orada dikilirlerken Gottfried Klepperbein tesadüfen kapıdan çıktı ve yanlarından geçmek istedi.

"Dur bakalım," diye seslendi Anton. "Sana söyleyecek önemli bir şeyim var." Gottfried Klepperbein durdu.

"Doğru eve!" dedi Anton, Noktacık'a.

"Şimdi onu benzetecek misin?" diye sordu Noktacık.

"Bu, kadınlara göre bir iş değil," dedi çocuk. Bayan Andacht ve Noktacık eve girdiler. Noktacık hemen kapının arkasında durdu ve kapıdaki cam delikten baktı. Ama Anton bunu bilmiyordu.

"Beni iyi dinle," dedi Gottfried Klepperbein'a. "Bu ufaklığı bir daha rahatsız edersen karşında beni bulursun. O benim korumam altında, anlaşıldı mı?"

"Sen ve senin şu nazik sevgilin," diyerek güldü Klepperbein. "Sen tam bir salaksın!" O anda öyle bir tokat yedi ki iki seksen yola uzandı. "Sen görürsün!" diye bağırdı ve yerinden zıpladı. Ancak ikinci tokadı yiyince yeniden yere oturdu. "Sen görürsün," dedi, ancak tedbirli davranıp yerinden kalkmadı.

Anton bir adım daha yaklaştı. "Bugün sana iyilikle söyledim," dedi. "Ama bir daha böyle bir şey duyarsam kabalaşabilirim." Bunu söyleyerek Gottfried Klepperbein'ın üzerinden geçti ve bir daha ona bakmadı.

"Vay be!" dedi Noktacık, kapının arkasında, "bu çocuk neler de biliyormuş!"

Bayan Andacht çoktan eve girmişti. Mutfağın yanından geçerken sandalyede oturmuş patates soyan Şişko Berta seslendi:

Trier

"Biraz yaklaşın bakayım!"

Andacht'ın canı hiç istemiyordu; ama isteğini yerine getirdi. Çünkü Berta'dan korkuyordu.

"Bana bakın," dedi Berta, "gerçi odam üç merdiven yukarıda, çatının altında; ama yine de burada bir şeylerin ters gittiğini fark ediyorum. Çocuğun son zamanlarda niye bu kadar solgun göründüğünü ve gözlerinin altında neden öyle halkalar olduğunu açıklayacak mısınız? Ve sabahları neden erken kalkmak istemediğini?"

"Noktacık büyüyor," dedi Andacht. "Balıkyağı ya da demir almalı."

"Siz zaten uzun zamandır gözüme batıyorsunuz," dedi Berta. "Sırlarınız olduğunu bir öğrenirsem, balıkyağını siz içersiniz, hem de şişesiyle birlikte!"

"Benim için çok bayağısınız, bana hakaret edemezsiniz," dedi çocuk bakıcısı, burun kıvırarak.

"Size hakaret edemezmişim, öyle mi?" diye sordu Şişko Berta ve yerinden kalktı. "Görürüz bakalım. Sizi kocaburun, sizi ikiyüzlü lamba direği, sizi arsız hayalet, sizi..."

Bayan Andacht iki kulağını da kapattı, öfkeden gözlerini kıstı ve bir zürafa gibi koridordan geçti.

Dördüncü Düşünce:

Cesaret Hakkında

Bu noktada cesaret hakkında biraz konuşmak istiyorum. Anton, az önce, kendisinden büyük olan bir çocuğa iki tokat çaktı. Bu nedenle, Anton'un cesaretini kanıtladığı düşünülebilir. Ama bu cesaret değil öfkeydi.

Cesarete, yalnızca soğukkanlı olarak sahip olabilirsiniz. Bir doktor, haklı olup olmadığını anlamak için ölüm tehlikesi taşıyan bakterileri kendine aşılarsa ve sonra keşfettiği bir ilacı alırsa, cesur davranmış olur. Bir kutup kâşifi keşifler yapmak için birkaç köpekli kızakla Kuzey Kutbu'na giderse, cesaretini göstermiş olur. Profesör Piccard, daha önce hiç kimse o kadar yükseğe çıkmadığı halde bir balonla stratosfere çıkarsa, cesurdur.

Profesör Piccard konusuna dikkat ettiniz mi? Bu ilginçti. Tekrar yükselmek istedi fakat sonra vazgeçti,

çünkü havanın durumu uygun değildi. Gazeteler onunla dalga geçti. İnsanlar onun fotoğrafını bile gördüklerinde gülmeye başlıyorlardı. Fakat o, uygun ânı bekledi. Aptalca bir iş yapmaktansa, kendisine gülmelerine izin verecek kadar cesurdu. Gözü kara değildi, deli de değildi, yalnızca cesurdu. Ünlü olmayı değil, bir şeyi araştırmayı istiyordu.

Cesaret yalnızca yumruklarla kanıtlanmaz, bunun için kafa da gereklidir.

Beşinci Bölüm:

Kendi Kendinin Diş Doktoru Olmak

Müdür Pogge hâlâ baston fabrikasındaydı. Saygıdeğer eşi de hâlâ yatak odasında yatıyordu ve zamanını migrenle geçiriyordu. Bayan Andacht odasında oturuyordu. Noktacık ve Pıfıdık akşam yemeğine kadar yalnızdılar. Noktacık, Şişko Berta'dan beyaz dikiş ipliği aldı ve biraz yorgun bir şekilde sepetinde kıvrılıp oturan köpeğe, "Şimdi dikkat et ufaklık!" dedi. Pıfıdık dikkatlice Noktacık'a baktı. Yorgun olduğu sürece söz dinleyen bir köpekti.

Noktacık, makaradan biraz iplik kopardı, bir ucunu sallanan dişine bağlayıp düğüm yaptı, öteki ucunu da kapının koluna bağladı. "Şimdi olay ciddileşiyor," dedi Noktacık ve "Birr!" yaptı. Sonra yavaş yavaş kapıdan uzaklaştı, ta ki iplik gerilene kadar. Biraz çekti, acınası bir inilti çıkardı ve ardından şaşkın bir ifade

takındı. Tekrar kapıya yaklaştı ve ip gevşedi. "Pıfıdık, Pıfıdık," dedi, "bu benim yapacağım bir iş değil." Sonra bir kez daha koşarak kapıdan uzaklaştı, ama daha ip gerilmeden inlemeye başladı.

"Olmuyor," dedi, "çocuk burada olsaydı, belki bu riske girerdim." Kapıya yaslandı ve kaygıyla düşündü. Sonra ipliği kapıdan çözdü.

"Patini ver bakayım," diye emretti. Fakat Pıfıdıkdık bunu henüz yapamıyordu. Noktacık eğildi, köpeği kaldırdı ve küçük yazı masasına oturttu. İpin serbest ucunu Pıfıdık'ın sol arka ayağına bağladı. "Şimdi de aşağı atla!" diye rica etti. Pıfıdık ise bunun yerine toplandı ve masanın üzerinde uzun bir uykuya dalmaya hazırlandı.

"Aşağı atla!" diye mırıldandı. Noktacık tehditkâr bir sesle ve kaderine razı olarak gözlerini kapadı.

Küçük köpek, kepçe kulakları izin verdiği kadarıyla kulaklarını dikti. Ama atlamak konusunda hâlâ en küçük bir işaret yoktu. Noktacık, gözlerini tekrar açtı. Pıfıdık hâlâ olduğu yerdeydi. Bunun üzerine Pıfıdık'ı itti, artık bundan sonra köpeğin yapabileceği bir şey kalmamıştı: Yere atladı.

"Dişim çıktı mı?" diye sordu Noktacık. Bunu köpek de bilmiyordu. Noktacık elini ağzına götürdü. "Duruyor," dedi. "İp çok uzun oğlum."

Bu kez Pıfıdık'ı kolunun altına alarak masanın önünde duran taburenin üstüne çıktı; sonra eğildi ve

köpeği tekrar masanın üstüne koydu. "Bu da işe yaramazsa," diye mırıldandı, "kendime narkoz yaptıracağım." Pıfıdık'ı hafifçe itti, köpek masadan aşağı kaydı, Noktacık dimdik durdu. Köpek masanın kenarından yere indi.

"Ay!" diye bağırdı çocuk. Ağzına kan tadı geldi. Pıfıdık sepetin içine zıpladı. Artık bağlı olmadığına seviniyordu. Noktacık, gözünden gelen birkaç damla yaşı sildi. "Vay canına," dedi ve mendil aradı. Sonunda bir tane buldu, ağzına soktu ve ısırdı. İplik, sepetin kenarından sarkıyordu. Küçük, beyaz bir diş, odanın tam ortasında duruyordu. Noktacık, köpeği iplikten kurtardı, dişi aldı ve odanın içinde dans etmeye başladı. Sonra koşa koşa Bayan Andacht'a gitti.

"Dişim çıktı, dişim çıktı!"

Bayan Andacht hemen bir kâğıt parçasının üstünü kapattı, sağ elinde bir kurşunkalem tutuyordu. "Öyle mi?" dedi. Hepsi o kadar.

"Neyiniz var sizin?" diye sordu Noktacık. "Birkaç gündür çok tuhafsınız, kendiniz de fark etmiyor musunuz? Derdiniz ne?" Bakıcının yanına gitti, kâğıda gizlice bir göz attı ve sanki bakıcının büyükbabasıymış gibi bir tavırla, "Hadi içinizi dökün bana," dedi.

Bayan Andacht'ın canı günah çıkarmak istemiyordu. "Berta hangi gün izinli?" diye sordu.

"Yarın," dedi Noktacık. "Peki bunu neden bilmek istiyorsunuz?"

"Öyle işte," dedi bakıcı.

"Öyle işte!" diye bağırdı Noktacık heyecanla. "Böyle yanıtları da nereden buluyorsunuz." Ama bugün çocuk bakıcısının ağzından laf almak imkânsızdı. Her laf bir paraydı. Bunun üzerine Noktacık, sanki ayağı takılmış gibi bakıcının kollarına bıraktı kendini. Kâğıt göründü. Kurşunkalemle çizilmiş bir sürü kare vardı üzerinde. Karelerden birinin içinde "oturma odası" yazıyordu, bir başkasında "çalışma odası". Sonra bakıcının iri, zayıf elleri kâğıdı kapattı.

Noktacık bundan ne anlam çıkarması gerektiğini bilemedi; bunu bu akşam Anton'a anlatmalıyım, belki o anlar, diye düşündü.

Bir buçuk saat sonra Noktacık yatakta yatıyordu. Andacht yanında oturmuş, domuzcukla karısını anlatan masalı okuyordu. "İşte gördünüz," dedi Noktacık, "bu iki domuz ikize benziyor. Bugün öğlen söylediklerimde çok haklıydım. İkiz olsaydım ve ikizimin adı Karlinchen olsaydı, spor dersinde her yarışı kazanırdık."

Bir süre sonra annesiyle babası çocuk odasına geldiler. Annesi güzel, ipek bir gece elbisesi ve altın rengi ayakkabılar; babasıysa smokin giymişti. Kızlarına birer iyi geceler öpücüğü verdiler; Bayan Pogge de, "İyi uykular tatlım," dedi.

"Emriniz olur," dedi Noktacık.

Babası yatağın kenarına oturdu; ama karısı acele ediyordu:

"Gidelim hadi, başkonsolos dakiklikten hoşlanır."

Küçük kız başını salladı ve, "Müdür Bey sakın bir yaramazlık yapmayın!" dedi.

Annesiyle babası gider gitmez Noktacık yataktan fırladı ve bağırdı:

"Başlıyor!"

Bayan Andacht odasına koştu ve komodinden eski, yırtık pırtık bir giysi çıkardı. Bunu çocuğa götürdü. Kendisi yamalarla dolu bir etek ve adamakıllı yıpranmış yeşil bir süveter giydi. "Hazır mısın?" diye sordu.

"Tamamdır!" diye bağırdı Noktacık neşeyle, oysa yırtık giysisi içinde acınası bir hali vardı. "Baş örtünüzü takmamışsınız," dedi.

"Nereye koydum ki geçen gün onu?" diye sordu Bayan Andacht; ama sonra buldu, başına bağladı, mavi bir gözlük taktı, koltuğun altından bir pazar çantası çıkardı, ardından parmak uçlarında yürüyerek sessizce evden çıktılar.

Evden ayrılmalarından on dakika sonra, Berta, hizmetçi odasının merdiveninden sessizce indi; Şişko Berta olabileceği kadar sessizdi işte. Yavaşça Noktacık'ın kapasını tıklattı; ama kise yanıt vermedi.

"Acaba uyudu mu bu küçük çitlembik?" diye sordu kendi kendine. "Belki yalnızca numara yapıyordur.

Aslında ona şu yeni yaptığım pastadan bir parça verecektim; ama Andacht denen şu aptal maymun geldiğinden beri neredeyse hiçbir şeye cesaret edemiyorum. Geçenlerde kapıyı açtığım zaman beni hemen hanımefendiye söyledi. Gece yarısından önceki uyku, en değerli uykuymuş, kesintiye uğramaması gerekirmiş. Ne saçmalık. 'Gece yarısından önceki uyku'ymuş! Noktacık artık bazen geceleri hiç uyumamış gibi görünüyor. Bir de şu sürekli işaretleşmeler ve fısıldaşmalar. Bilemiyorum, son zamanlarda burada bana her şey çok tuhaf geliyor. Müdürle Noktacık olmasaydı, çoktan buradan kaçmıştım."

"Hadi bakayım," diye tehdit etti, Noktacık'ın kapısının önündeki sepetinde ayağa kalkan ve pastayı almak için zıplayan Pıfıdık'ı. "Hemen yerine yat, çıt çıkmayacak! Al sana bir parça; ama şimdi sessiz ol. Evde başkalarından sakladığı bir şeyi olmayan tek sen varsın artık."

Beşinci Düşünce:

Merak Hakkında

Annem bir roman okuduğunda şöyle yapar: Önce ilk yirmi sayfayı sonra sonunu okur; sonra ortalarına göz atar, sonra da kitabı tam olarak eline alır ve baştan sona kadar okur. Bunu neden yapar? Romanı sakince okumadan önce, nasıl bittiğini bilmek ister. Yoksa huzuru kaçar. Sakın bunu alışkanlık edinmeyin! Zaten yapıyorsanız, bundan kurtulun, oldu mu?

Çünkü bu, hediyenizin ne olacağını öğrenmek için yılbaşından iki hafta önce annenizin dolabını karıştırmanıza benzer. Daha sonra hediyenizi almaya çağrıldığınızda zaten her şeyi biliyorsunuzdur. Korkunç bir şey değil mi bu? O zaman şaşırmış gibi yapmanız gerekir, ama ne alacağınızı çoktan bildiğinizden, aileniz niye doğru dürüst sevinmediğinize şaşırır. Sizin de yılbaşı kutlamanızın tadı kaçar, onların da.

Üstelik gizlice dolabı arayıp hediyeleri iki hafta

önce bulduğunuzda da, yakalanmaktan korktuğunuz için tam olarak sevinememiştiniz. Beklemeyi bilmek gerekir. Merak, sevinci öldürür.

Altıncı Bölüm:

Çocuklar Gece Vardiyasında

Weidendamm Köprüsü'nü bilir misiniz? Akşamları, karanlık gökyüzünün altında ışıklı reklamlar pırıldadığında nasıl olduğunu bilir misiniz? Komedi tiyatrosunun ve amiral sarayının sütunları, parlak küçük vitrinlerle ve renk renk ışıklı yazılarla süslenmiştir. Spree Irmağı'nın karşı kıyısında, tanınmış bir çamaşır deterjanının renkleri binlerce ampulde oynaşır, dev bir kazan görülür, su buharı yükselir, bembeyaz bir gömlek dost bir hayalet gibi çıkar. Tersane rıhtımının evleri üzerinde, büyük tiyatro binasının çatısı parlar.

Otobüsler kolonlar halinde kavisli köprünün üzerinden geçer. Arka planda Friedrich Caddesi İstasyonu yükselir. Teleferikler kentin üstünden geçer, trenlerin camları aydınlıktır ve vagonlar pırıltılı yılanlar gibi gecenin içine kayar. Bazen gökyüzü, altında par-

layan bu kadar ışığın yansımasından pembe bir renk alır.

Berlin güzeldir; özellikle buradan, bu köprüden bakınca ve en çok da akşamları! Arabalar birbirini sıkıştırarak Friedrich Caddesi'nden yukarı çıkar. Lambalar ve farlar ışıldar, kaldırımlarda insanlar birbirini ileri doğru iter. Trenler düdüklerini öttürür, otobüsler homurdanır, arabalar korna çalar, insanlar konuşur ve güler. Çocuklar, bu ne hayattır, bir bilseniz!

Köprünün üzerinde, koyu renkli bir gözlük takmış, sıska, yoksul bir kadın duruyordu. Elinde bir çanta ve birkaç kutu kibrit tutuyordu. Yanında, yırtık bir giysisiyle küçük bir kız diz çökmüştü. "Kibrit, kibrit alın hanımlar, beyler!" diye sesleniyordu çocuk titrek bir sesle. İnsanlar yanlarından gelip geçiyordu. "Şu yoksullara acıyın lütfen," diye sesleniyordu kız üzgün bir sesle, "Kutusu yalnızca 10 sent." Şişman bir adam onlara yaklaştı ve elini cebine attı.

"Annemin gözleri hiç görmüyor ve daha çok genç. Üç kutu yirmi beş!" diye kekeledi kız. Şişman adam ona on sent verdi ve yoluna devam etti. "Tanrı sizi korusun sayın bayan!" diye seslendi çocuk. Bunun üzerine sıska kadından bir dirsek yedi. "O bir kadın değildi, bir adamdı, budala," diye mırıldandı kadın öfkeyle.

"Siz kör müsünüz, değil misiniz?" diye sordu kü-

çük kız kırgın bir sesle. Ama sonra tekrar diz çöktü ve titreyerek bağırdı:

"Kibrit, kibrit alın, hanımlar beyler." Şimdi de yaşlı bir hanımefendi on sent vermiş ve dostça başını sallamıştı.

"İşler iyi gidiyor," diye fısıldadı kız. "Daha şimdiden iki avro otuz sent kazandık ve yalnızca beş kutu kibrit verdik." Sonra yine inledi:

"Şu yoksullara acıyın lütfen. Kutusu yalnızca on sent!"

Birden neşeyle zıpladı ve el sallayarak "Anton karşı tarafta duruyor," dedi. Ama sonra hemen yine içine kapandı, diz çöktü ve yanlarından geçenleri

dehşete düşüren yakınmalarına başladı. "Gönülden teşekkür ederim," dedi.

Sermaye büyüyordu. Parayı pazar çantasına attı. Bu paralar öbür paraların üstüne düştü ve neşeli bir şıngırtı duyuldu. "Siz de bütün parayı nişanlınıza mı veriyorsunuz?" diye sordu. "Ne sevinecek ama!"

"Çeneni tut," diye emretti kadın.

"Niyeymiş, doğru değil mi?" karşılığını verdi Noktacık. "Yoksa ne diye her akşam burada durup çenemizi yoruyoruz?"

"Tek söz daha duymak istemiyorum!" diye mırıldandı kadın kötü bir sesle.

"Kibrit, kibrit alın, hanımlar beyler!" diye inledi Noktacık yeniden. Çünkü insanlar geçiyordu. "Birazını Anton'a versek daha iyi olur. Ne de olsa cumartesi gününe kadar işlek olmayan tarafta duruyor." Ansızın, birisinden tekme yemiş gibi viyakladı:

"Klepperbein geliyor, şu arsız velet."

Anton, köprünün durgun olan ve az sayıda insanın geçtiği karşı yanında duruyordu. Elinde küçük, açık bir bavul tutuyor ve biri geçtiğinde, "Ayakkabınız için kahverengi ya da siyah bağcık ister misiniz? Kibrit her zaman gerekebilir, buyrun," diyordu. Ticari zekâsı yoktu. Gülmekten çok ağlamaya yatkın olduğu halde, insanlara kendini acındırmayı beceremiyordu. Ev sahibine öbür gün beş avro kira ödeyeceğine söz vermişti, mutfak parası da bitmişti yine. Yarın marga-

rin alması gerekiyordu, hatta 125 gram sosis almayı planlıyordu.

"Senin burada değil, yatakta olman gerekiyor," dedi bir adam.

Anton ona gözlerini kocaman açarak baktı. "Ama dilenmek çok hoşuma gidiyor," diye mırıldandı.

Adam biraz utandı. "İyi, tamam," dedi. "Yeter ki hemen kızma." Sonra ona metal bir para verdi. Tam elli sentti!

"Çok teşekkür ederim," dedi Anton ve ona iki çift ayakkabı bağı uzattı.

"Ben bağcıksız çizme giyiyorum," dedi beyefendi, çocuğa şapka çıkarttı ve hızla yoluna devam etti.

Anton sevindi ve köprünün üzerinden kız arkadaşına baktı. O da ne, şu Klepperbein değil miydi oradaki? Bavulunu çarparak kapattı ve koşarak caddeyi geçti. Gottfried Klepperbein, Noktacık'la Bayan Andacht'ın karşısına dikilmiş, arsızca onları süzüyordu. Noktacık kapıcı çocuğuna dilini çıkardı; ama çocuk bakıcısı heyecandan titriyordu. Anton, Klepperbein'ın kabasına bir tekme attı. Çocuk öfkeyle arkasını döndü, ancak Anton Gast'ı karşısında bulunca öğleden sonra yediği tokatları hatırladı ve hiç durmadan koşarak kayboldu.

"Ondan kurtulmuş olduk," dedi Noktacık ve Anton'a elini uzattı.

"Gelin!" dedi Bayan Andacht. "Gelin, otomat lokantasına gidiyoruz. Anton'u davet ediyorum."

"Bravo," dedi Noktacık, çocuğu elinden tuttu ve onunla birlikte önden yürüdü. Bayan Andacht kızı geri çağırdı. "Bana yolu gösterecek misin bakayım sen. Gözlüğüme rağmen yürümeye başlarsam millet ne düşünür sonra?" Böylece Noktacık çocuk bakıcısının elini tuttu ve köprüden aşağı, Friedrich Caddesi boyunca, Oranienburger kapısına doğru peşinden sürükledi.

"Ne kadar kazandın?" diye sordu kız.

"Doksan beş sent," dedi çocuk hüzünle. "Bir beyefendi elli sent verdi, yoksa orada durmama değmeyecekti hiç."

Noktacık onun eline bir şey sıkıştırdı. "Sok cebine!" diye fısıldadı gizemli bir sesle.

"Neler oluyor?" diye sordu Bayan Andacht kuşkuyla.

"Ne kadar da meraklısınız!" dedi Noktacık. "Ben de sizin yaptığınız tuhaf çizimlerin ne olduğunu sormuyorum."

O anda Bayan Andacht şimşek çakmış gibi sustu.

Cadde oldukça boştu. Çocuk bakıcısı, gözlüğünü çıkardı ve Noktacık'ın elini bıraktı. Bir-iki kez sağa sola saptılar. Sonra hedeflerine ulaştılar.

Altıncı Düşünce:

Yoksulluk Hakkında

Yaklaşık yüz elli yıl önce, Paris halkının en yoksulları, kralın ve karısının oturduğu Versailles'a yürümüştü. Bu bir tepki yürüyüşüydü, bunun ne olduğunu bilirsiniz. Yoksul insanlar sarayın önünde durmuş ve bağırmışlardı:

"Yiyecek ekmeğimiz yok! Yiyecek ekmeğimiz yok!"

Durumları o kadar kötüydü.

Kraliçe Marie Antoinette camın önünde durmuş ve yüksek rütbeli bir subaya sormuştu:

"Bu insanlar ne istiyor?"

"Majesteleri," diye karşılık vermişti subay, "ekmek istiyorlar, çok az ekmekleri var ve çok açlar."

Kraliçe şaşkınlıkla başını sallamış, "Yeterince ekmekleri yok mu?" diye sormuştu. "Öyleyse pasta yesinler!"

Siz belki yoksul insanlarla alay etmek için böyle söylediğini düşünüyorsunuzdur. Hayır, yoksulluğun ne olduğunu bilmiyordu! Eğer yeterli ekmek yoksa, pasta yerler olur biter sanıyordu. Halkı tanımıyordu, yoksulluğu bilmiyordu ve birkaç yıl sonra kafası kesildi. Sonu böyle oldu.

Sizce de, zenginler daha çocukken yoksulluğun ne kötü bir şey olduğunu öğrenseler, yoksulluk daha kolay ortadan kaldırılmaz mı? Sizce de o zaman, zengin çocuklar, "Biz bir gün büyüdüğümüzde ve babalarımızın bankaları ve mirasları ve fabrikaları bizim olduğunda, işçilerin daha iyi olmasını sağlayacağız!" demezler mi? Çünkü o zaman işçiler, çocukluk arkadaşları olacak...

Bunun mümkün olduğuna inanıyor musunuz?

Böyle olması için yardım etmek ister misiniz?

Yedinci Bölüm:

Bayan Andacht Çakırkeyif

Lokalde bazen tuhaf insanlar oluyordu. Noktacık buraya gelmeyi çok seviyordu, burayı son derece ilginç buluyordu. Hatta bazen sarhoşlar bile oluyordu. Anton esnedi, yorgunluktan gözleri iyice küçüldü. "Korkunç," dedi, "bugün matematik dersinde tam anlamıyla uyuyakaldım. Bay Bremser öyle bir bağırdı ki neredeyse sıradan düşüyordum. Utanmalıymışım ve ödevlerimi de son zamanlarda fazlasıyla ihmal ediyormuşum. Böyle devam ederse anneme bir mektup gönderecekmiş."

"Ah ukala dümbeleği," dedi Noktacık. "Bir bu eksikti. Annenin hasta olduğunu ve senin de yemek pişirip para kazanman gerektiğini bilmiyor mu?"

"Nereden bilecek ki?" diye sordu Anton merakla.

"Tabii ki senden duyacak," dedi Noktacık.

"Dilimi koparırım daha iyi," dedi Anton.

Noktacık bunu anlayamadı. Omuz silkti. Sonra Bayan Andacht'a döndü. Kendi köşesinde oturmuş somurtuyordu. "Bizi davet ettiğinizi sanıyordum."

Bayan Andacht sıçradı ve yavaş yavaş kendine geldi. "Ne istiyorsunuz?"

Noktacık, "Kremalı portakal," istedi, Anton da başıyla onayladı. Çocuk bakıcısı ayağa kalkıp büfeye gitti.

"Biraz önce elime tutuşturduğun parayı nerden buldun?" diye sordu çocuk.

"Andacht parayı yalnızca nişanlısına veriyor. Ben de birazını iç ettim. Şşşt itiraz istemem!" dedi sertçe. "Bak şimdi, kesin yine içki içecek. İçiyor zavallı. Baksana, bugün odasında oturmuş, kurşunkalemle kareler çiziyordu ve birinin içinde 'oturma odası', bir başkasının içinde 'çalışma odası' yazıyordu, gerisini göremedim."

"Bu bir evin planı," dedi Anton.

Noktacık elini alnına vurdu. "Ne salağım ben," dedi, "bu aklıma gelmedi! Peki neden ev planları çiziyor?" Bunu Anton da bilmiyordu. Sonra Bayan Andacht geri geldi ve çocuklara dilimlenmiş portakallar getirdi. Kendisi konyak içti. "En az üç avro kazanmış olmamız gerekir," dedi. "Oysa çantamızda bir avro seksen sent var. Bunu anlayabiliyor musun?"

"Belki çanta deliktir," dedi Noktacık.

Bayan Andacht hemen çantayı gözden geçirdi. "Hayır," dedi, "çantada delik yok."

"Garip," dedi Noktacık. "İnsanın neredeyse birisi parayı çalmış diyesi geliyor." Sonra içini çekti ve, "Ne günlere kaldık," diye mırıldandı.

Bayan Andacht sustu, bardağını boşalttı, kalktı ve kendine bir içki daha aldı. "Saatlerce köprüde duruyoruz, sonra da tüm gelirimizi içkiye yatırıyor," diye kızdı Noktacık arkasından.

"Senin zaten aslında evde kalman gerekir," dedi Anton. "Annenle baban durumu fark ederse büyük gürültü kopar."

"Koparsa kopsun," dedi Noktacık. "Çocuk bakıcısını ben mi seçtim?"

Anton, yan masada duran kâğıt peçeteyi aldı, küçük bir huni olacak şekilde büktü ve içine altı tane portakal dilimi yerleştirdi. Sonra huniyi küçük çantasına yerleştirdi. Noktacık merakla kendisine baktığında da utanarak, "Annem için," dedi.

"Aklıma bir şey daha geldi!" diye bağırdı kız ve küçük çantasını karıştırdı. "İşte!" dedi. Elinde bir şey tutuyordu.

Çocuk üstüne eğildi. "Bir diş," dedi. "Çıktı mı ki?"

"Ne aptalca bir soru," dedi kız kırgın bir halde. "Almak ister misin?"

Çocuk dişlerden pek anlamıyordu, o da dişi yeniden çantasına koydu. Sonra Bayan Andacht geldi, çakırkeyif olmuştu ve kalkmaya hazırlandı. Birlikte

Weidendamm Köprüsü'ne kadar gittiler ve orada vedalaştılar.

"Sınıf öğretmeninin adı Bremser'di, değil mi?" diye sordu Noktacık.

Anton başını salladı.

"Yarın öğleden sonra seni yine ziyaret edeceğim," diye söz verdi kız. Çocuk, kızın elini dostça sıktı, Bayan Andacht'a eğilerek selam verdi ve koşarak uzaklaştı.

Bayan Andacht ile Noktacık olaysız bir şekilde eve vardılar. Annesiyle babası hâlâ Başkonsolos Ohlerich'teydi. Çocuk yatağına yattı, hemen uyuyakaldı. Pıfıdık uyandırıldığı için sessizce hırıldıyordu. Çocuk bakıcısı kendi odasına gitti, dilenci giysilerini komodine kilitledi ve sonra o da dinlenmeye çekildi

Anton henüz yatağa girememişti. Annesinin odasının yanından sessizce koridori geçti, mutfağın lambasını yaktı, küçük bavulunu sakladı, masaya oturdu, başını ellerine dayadı ve öyle bir esnedi ki neredeyse çenesi çıkacaktı. Sonra çantasından mavi bir defter ve bir kurşunkalem çıkardı. Defteri açtı. Bir sayfada, "Harcamalar" yazıyordu, ötekinde de "Gelirler". Elini cebine soktu, küçük metal para yığınını masaya döktü ve şevkle saydı. İki avro on beş senti vardı. "Noktacık ve o nazik beyefendi olmasaydı şimdi kırk beş sentim olacaktı," diye düşündü ve akşamın kazancını deftere kaydetti.

Kasada gizlice sakladığı fazlalıkla birlikte beş avro ve altmış senti vardı, ev sahibi de beş avro yalnızca kira için istiyordu! Onun dışında, yemek için altmış sent kalıyordu. Küçük kilere baktı. Daha patates vardı. Kesme tahtasının üstünde bir parça katı yağ duruyordu. Yarın tavayı bu yağla ovarsa belki patates kızartması hazırlayabilirdi. Ama 125 gram sosis işi yine suya düşmüştü. Oysa canı nasıl da sosis istiyordu! Ayakkabılarını çıkardı, portakal dilimlerini bir tabağa koydu, ışığı kapattı ve sessizce mutfaktan çıktı. Yatak odasının kapısında durdu, kulağını kapıya dayadı. Annesi uyuyordu. Sakin nefesini duydu, bazen biraz horladı da. Tam o sırada annesi horlayınca Anton, kapıyı okşadı ve gülümsedi. Sonra sessizce oturma odasına süzüldü. Karanlıkta soyundu, giysisini sandalyeye astı, parayı kutuya koydu, kanepeye tırmandı ve üstünü örttü.

Koridorun kapısını kilitlemiş miydi? Gaz vanası kapalı mıydı? Anton huzursuzca sağa sola döndü, sonra yine kalktı ve her şeyin yolunda olup olmadığına baktı.

Her şey tamamdı. Yeniden yattı. Matematik ödevini yapmıştı. Yazım dersine de hazırlanmıştı. Umarım Bay Bremser annesine mektup yazmazdı. Çünkü o zaman akşamları Weidendamm Köprüsü'nde durduğu ve bağcık sattığı ortaya çıkardı. Yeterli bağcığı var mıydı? Kahverengiler çok geçmeden tükenecekti.

Anlaşılan insanlar siyahtan çok kahverengi ayakkabı giyiyordu. Yoksa kahverengi bağcıklar daha mı çabuk ikiye ayrılıyordu?

Anton'un uykusu iyice gelmişti. İnşallah annesi yine tümüyle iyileşirdi. Sonunda uykuya daldı.

Yedinci Düşünce:

Hayatın Gerçekleri Hakkında

Geçenlerde Rostock'ta bir panayıra gittim. Yokuş aşağı Warnow Irmağı'na inen caddeler kulübelerle doluydu ve aşağıda, kıyıda dönmedolaplar dönüyordu. Her şey böyle güzel bir gürültü içinde olduğu için çok keyiflendim, bir şekerci kulübesine gittim ve on sentlik helva istedim. Tadı nefisti.

O sırada annesiyle birlikte bir çocuk yanımdan geçti, kadını kolundan çekti ve, "Bir tane daha baharatlı çörek!" dedi. Oysa kolunun altında zaten beş paket baharatlı çörek taşıyordu. Annesi duymazlıktan geldi. Bunun üzerine çocuk durdu, ayağını yere vurdu ve karga gibi bağırdı:

"Bir tane daha baharatlı çörek!"

"Zaten beş tane var," dedi annesi. "Bir düşünsene, yoksul çocuklar bir tane bile baharatlı çörek alamıyor!"

Çocuk ne yanıt verdi biliyor musunuz? Öfkeyle bağırdı:

"Yoksul çocuklardan bana ne?"

Öyle korktum ki helvamı kâğıdıyla birlikte neredeyse bir lokmada yutuyordum. Vay canına! Nasıl olabilir bu?

Bir çocuk, varlıklı bir aileye sahip olmak gibi hak etmediği bir şansa kavuşmuş, bir de durup bağırıyor:

"Yoksul çocuklardan bana ne?"

Beş paket baharatlı çöreğinden ikisini yoksul çocuklara armağan edip onlara küçük bir mutluluk verebileceğine sevineceği yerde!

Hayat zordur. İyi durumda olan insanlar, durumu kötü olan öbür insanlara, fazladan sahip olduklarıyla yardımcı olmak istemezse sonumuz hiç de iyi olmayacak.

Sekizinci Bölüm:

Bay Bremser'in Aklı Başına Geliyor

Noktacık, cuma günleri, diğer günlere göre bir saat erken geliyordu okuldan. Müdür Pogge bunu biliyordu ve kızı arabayla eve götürmesi için arabasını gönderiyordu. Bu saatlerde müdürün arabaya henüz ihtiyacı olmuyordu, Noktacık da arabayla gezmeyi çok seviyordu.

Noktacık okulun dış kapısından çıktığında, şoför elini şapkasına koydu ve kapıyı açtı. Kız ona doğru koştu ve büyülenmiş halde elini uzattı. "Merhaba Bay Hollack," dedi. Öteki küçük kızlar şimdiden seviniyorlardı. Çünkü Noktacık, arabayla alındığında bütün kız arkadaşları da onunla geliyordu. Ama bugün Noktacık arabanın basamağında geri döndü, hepsine üzüntüyle baktı ve, "Çocuklar kusura bakmayın, bugün tek başıma gideceğim," dedi. Bunun üzerine öte-

kiler arabanın önünde başlarından aşağı kaynar sular dökülmüş gibi kalakaldılar. "Önemli bir işim var," dedi Noktacık. "Ve siz de bu konuda bana yalnızca ayakbağı olursunuz." Ardından, kocaman arabaya yalnız başına oturdu, şoföre bir adres söyledi, o da bindi, yola koyuldular ve yirmi küçük kız üzüntüyle güzel arabanın arkasından bakakaldı.

Araba birkaç dakika sonra büyük bir binanın önünde durdu. Bu bine yine bir okuldu!

"Sevgili Bay Hollack," dedi Noktacık, "birazcık bekleyin lütfen." Bay Hollack başını salladı, Noktacık da hızla basamakları tırmandı. Teneffüs devam ediyordu. Birinci kata çıktı, çocuklardan birine öğretmenler odasının nerede olduğunu sordu. Çocuk onu götürdü. Kız kapıya vurdu. Kimse açmadığı için bir kere daha vurdu, hem de oldukça sert bir şekilde.

Sonunda kapı açıldı. Uzun boylu genç bir bey duruyordu karşısında ve sandviç yiyordu.

"Güzel mi?" diye sordu Noktacık.

Adam güldü. "Eee, bilmek istediğin başka bir şey var mı?"

"Bay Bremser'le görüşmek istiyorum," dedi kız. "Adım Pogge."

Öğretmen lokmasını yuttu ve sonra, "Eh, öyleyse içeri gel bakalım," dedi.

Kız onu izledi. Bir sürü sandalyenin bulunduğu büyük bir odaya girdiler. Çok sayıdaki sandalyenin

her birinde bir öğretmen oturuyordu; bu tüyler ürpertecek kadar güzel manzaranın karşısında Noktacık'ın kalbi daha hızlı atmaya başladı. Genç öğretmen onu pencereye götürdü, burada yaşlı, şişman, kel bir öğretmen pervaza yaslanmıştı.

"Bremser," dedi Noktacık'ın yanındaki, "seni Bayan Pogge'yle tanıştırmama izin verir misin? Seninle konuşmak istiyor."

Sonra ikisini yalnız bıraktı.

"Benimle konuşmak mı istiyorsun?" diye sordu Bay Bremser.

"Evet efendim," dedi kız. "Anton Gast'ı tanıyorsunuz değil mi?"

"Benim sınıfımda," dedi Bay Bremser ve camdan baktı.

"Evet, tamam," dedi Noktacık sevinçle. "Görüyorum ki anlaşmaya başladık bile."

Bay Bremser yavaş yavaş meraklanmaya başlıyordu. "Peki ne olmuş Anton'a?"

"Matematik dersinde uyuyakalmış," dedi Noktacık. "Ne yazık ki ev ödevlerini de artık beğenmiyorsunuz."

Bay Bremser başını salladı ve, "Doğru," dedi. Bu arada birkaç öğretmen daha gelmişti yanlarına, meselenin ne olduğunu duymak istiyorlardı.

"Affedersiniz beyler," dedi Noktacık, "lütfen yerlerinize geçer misiniz? Bay Bremser'le baş başa konuşmam gerekiyor."

Öğretmenler güldüler ve yerlerine döndüler. Ama artık neredeyse hiç konuşmuyorlardı, kulaklarını dört açmışlardı.

"Ben Anton'un arkadaşıyım," dedi Noktacık. "Böyle devam ederse annesine bir mektup yazacağınızı anlattı bana."

"Doğru. Hatta bugün coğrafya dersinde bir harita metot defteri çıkarıp hesap yaptı. Annesine yazdığım mektup hemen bugün yola çıkacak."

Noktacık, Bay Bremser'in kelinde kendini görüp göremeyeceğini denemek istedi; ama şimdi zamanı yoktu. "Şimdi beni iyi dinleyin," dedi. "Anton'un annesi hasta. Hastanede yattı, orada içinden bir bitki, yok, büyüyen bir şeyi kesip çıkardılar ve şimdi haftalardır evde yatakta yatıyor ve çalışamıyor."

"Bunu bilmiyordum," dedi Bay Bremser.

"Şu anda evde yatıyor ve yemek pişiremiyor. Ama birinin yemek yapması gerekiyor! Ve kimin yemek yaptığını biliyor musunuz? Anton. Size diyebilirim ki tuzlu patates, sahanda yumurta ve böyle şeyleri harika yapıyor!"

"Bunu bilmiyordum," diye karşılık verdi Bay Bremser.

"Annesi haftalardır para da kazanamıyor. Ama birinin para kazanması gerekiyor. Peki kimin para kazandığını biliyor musunuz? Parayı Anton kazanıyor. Bunu da bilmiyordunuz tabii." Noktacık kızdı. "Siz ne bilirsiniz peki?"

Diğer öğretmenler güldü. Bay Bremser kızardı.

"Peki parayı nasıl kazanıyor?" diye sordu.

"Bunu söylemem," dedi Noktacık. "Size yalnızca şu kadarını söyleyebilirim: Zavallı çocuk gece gündüz kendini harap ediyor. Annesini seviyor ve onun için çırpınıyor ve yemek pişiriyor ve para kazanıyor ve yemeğin parasını ödüyor ve kira ödüyor. Saçlarını kestirdiğinde de parasını taksitle ödüyor. Tüm ders boyunca uyumamasına da şaşıyorum." Bay Bremser susuyordu. Öteki öğretmenler dinliyordu. Noktacık hızını alamamıştı.

"Siz de oturup çocuk tembel olduğu için annesine mektup yazmaya kalkıyorsunuz. Mektubu gönderirseniz zavallı kadın korkudan bir kez daha hastalanır. Belki sizin yüzünüzden yine içinde birkaç şey büyür ve yeniden hastaneye yatması gerekir! Ama o zaman Anton da hastalanır, bundan emin olun! Buna uzun süre dayanamaz."

Bay Bremser, "Beni azarlamayı bırak. Bunu bana niye anlatmadı peki?" diye sordu.

"Bu konuda haklısınız," dedi Noktacık. "Bunu ben de sordum ona ve ne dedi biliyor musunuz?"

"Neymiş?" diye sordu öğretmen. Meslektaşları da sandalyelerinden kalkmış ve küçük kızın çevresinde yarım daire oluşturmuşlardı.

"'Dilimi koparırım daha iyi,' dedi. Sanırım çok gururlu."

Bay Bremser pencerenin pervazından indi. "Peki o zaman," dedi, "mektubu yazmayacağım."

"Böylesi daha doğru," dedi Noktacık. "Siz iyi bir insansınız. Zaten hemen anlamıştım, çok teşekkür ederim."

Öğretmen onu kapıya kadar götürdü. "Ben de sana teşekkür ederim çocuğum."

"Bir şey daha var," dedi Noktacık. "Unutmadan söyleyeyim. Sakın Anton'a ziyaretimden söz etmeyin."

"Tek söz söylemem," dedi Bay Bremser ve kızın elini okşadı. O sırada zil çaldı. Ders yeniden başladı. Noktacık merdivenlerden uçarak indi, Bay Hollack'ın yanına koştu; arabaya bindi ve eve gitti. Tüm yolculuk boyunca koltuk döşemesinin üzerinde sallandı ve kendi kendine şarkılar mırıldandı.

Sezinci Düşünce:

Dostluk Hakkında

İster inanın ister inanmayın: Noktacık'a imreniyorum. Onun, arkadaşına yardım etmek için sahip olduğu şans insanın her zaman karşısına çıkmaz. Hem insan dostluk görevlerini yerine getirirken çok nadir olarak bu kadar gizli hareket eder. Bay Bremser, Anton'un annesine mektup yazmayacak. Çocuğa artık fırça da atmayacak. Anton önce şaşıracak, sonra sevinecek ve Noktacık gizlice ellerini ovuşturacak. Bunun nasıl gerçekleştiğini biliyor ya. Kendisi olmasa işler ters giderdi.

Ancak Anton bunu öğrenmeyecek. Noktacık'ın teşekküre gereksinimi yok. İşin kendisi ödül zaten. Bunun dışındaki her şey, mutluluğu büyütmekten çok küçültürdü.

Her birinizin iyi bir dostunun olmasını dilerim. Ve her birinizin, dostunuzun haberi olmadan bir dostluk

görevi yapma olanağı bulmanızı diliyorum. İnsanları mutlu etmenin, ne kadar mutluluk verici olduğunu öğrenmeye bakın!

Dokuzuncu Bölüm:

Bayan Gast Hayal Kırıklığı Yaşıyor

Anton, kapıyı açmak için okul çantasında evin anahtarını bulmaya çalışırken kapı kendi kendine açıldı; annesi karşısında duruyordu. "Merhaba oğlum," dedi ve gülümsedi.

"Merhaba," diye karşılık verdi Anton kekeleyerek. Sonra sevinçten havaya zıpladı, annesine sarıldı ve "İyileşmene öyle sevindim ki," dedi.

Oturma odasına gittiler. Anton kanepeye oturdu, annesinin attığı her adımı şaşkınlıkla izliyordu. "Şimdilik biraz zorlanıyorum," dedi annesi ve yorgun bir şekilde yanına oturdu. "Okul nasıldı?"

"Naumannların Richard, coğrafya dersinde, 'Hindistan'da Kızılderililer yaşar,' dedi. Tanrım ne aptal bir çocuk. Scmitz de Pramann'ı çimdikledi ve bunun üzerine Pramann sıradan kalkınca Bay Bremser ne

olduğunu sordu. Pramann da bir, hatta iki biti olabileceğini söyledi. O zaman Schmitz yerinden fırladı ve biti olan çocukların yanında oturamayacağını söyledi. Annesi ve babası izin vermiyormuş. Gülmekten yerlere yattık."

Anton her şeyi tekrarlayanlar gibi bir kere daha güldü. Sonra sordu:

"Bugün neşelenmek istemiyor musun?"

"Sen anlatmaya devam et," dedi annesi.

Başını koltuğun arkalığına dayadı ve bacaklarını uzattı. "Bay Bremser son saatte bana çok iyi davrandı, zamanım olduğunda kendisini bir gün ziyaret etmemi istedi." Birden yerinden sıçradı ve, "Ne şapşalım!" diye bağırdı. "Daha yemek pişirmem gerekiyor."

Annesi onu durdurdu ve masayı gösterdi. Masanın üzerinde tabaklar ve içinden buharlar çıkan bir tencere vardı. "Sosisli mercimek mi?" diye sordu çocuk. Annesi başını salladı. Sonra oturup yemeye başladılar. Anton iştahla yiyordu. Tabaktakileri silip süpürdüğünde, annesi biraz daha verdi. Hayranlıkla başını salladı. Bu sırada onun tabağının dokunulmadan durduğunu gördü. Şimdi onun da canı istemiyordu. Üzüntü içinde mercimek çorbasıyla oynuyordu ve sosis parçalarını ayıklıyordu. Sessizlik, bir sis gibi odaya yayıldı. Sonunda Anton daha fazla dayanamadı.

"Anneciğim, sözünü dinlemedim mi? Bazen insan kendisi bile bilmiyor... Yoksa para yüzünden mi? As-

lında sosis gerekli değildi." Elini nazikçe annesinin elinin üstüne koydu.

Ancak annesi aceleyle bulaşıkları mutfağa taşıdı. Sonra geri geldi, "Sen ev ödevlerine başla, ben birazdan geri geleceğim," dedi.

Çocuk sandalyesinde oturup başını salladı. Acaba suçu neydi? Dışarıda koridorun kapısı çarptı. Camı açtı, pencerenin pervazına oturdu ve iyice dışarı sarktı. Annesinin binadan çıkması oldukça uzun sürdü. Küçük adımlar atıyordu. Yürümek onu zorluyordu. Artillerie Sokağı'ndan aşağı yürüdü, sonra köşeyi döndü.

Çocuk hüzünle masaya oturdu, sırt çantasını ve mürekkebi aldı ve kalemini çiğnemeye başladı.

Sonunda annesi geri geldi. Küçük bir demet çiçek almıştı. Su getirdi, çiçekleri mavi benekli vazoya koydu, yapraklarını çekiştirdi, camı kapattı, Anton'a arkasını döndü ve sustu.

"Güzel çiçekler," dedi Anton, ellerini birleştirmiş, zor soluk alıyordu. "Çuha çiçeği değil mi?"

Annesi yabancı biri gibi duruyordu odada. Camdan dışarı bakıyor ve omuzları sarsılıyordu. Çocuk yanına koşmayı çok isterdi. Fakat yalnızca sandalyeden yarım kalktı ve, "Bir şeyler söyle!" diye rica etti. Sesi kısık çıkıyordu, annesi belki de onu duymamıştı bile.

Sonra annesi arkasını dönmeden sordu:

"Bugün ayın kaçı?"

Çocuk şaşırmakla birlikte annesini daha fazla kızdırmamak için duvar takvimine koştu ve sesli okudu:

"9 Nisan."

Ve Anton birden ne olduğunu anladı! Bugün annesinin doğum günüydü. Bunu unutmuştu!

Yeniden sandalyesine yığıldı ve titremeye başladı. Gözlerini kapattı, olduğu yerde ölmekten başka bir şey istemedi... Demek bu yüzden bugün ayağa kalkmıştı. Ve bu yüzden sosisli mercimek yapmıştı. Kendine çiçekleri kendisinin alması gerekmişti! Pencerenin önünde duruyordu, dünyadaki herkes tarafından terk edilmişti. Ve Anton yanına gidip onu okşayamıyordu bile. Çünkü annesi bunu bağışlamazdı. Keşke, çarçabuk nasıl hasta olunacağını bilseydi. O zaman annesi yatağına gelirdi ve her şey yine yoluna girerdi. Ayağa kalktı ve kapıya gitti. Orada tekrar geriye döndü ve yalvarırcasına sordu:

"Bana mı seslendin anne?"

Ama o, sessiz ve hareketsiz olarak pencereye dayanıyordu. Bunun üzerine Anton dışarı çıktı, mutfağı geçti, ocağın yanına oturdu ve ağlamaya çalıştı. Ama gözyaşları akmadı. Yalnızca bazen sanki biri yakasına sarılmış gibi sarsılıyordu.

Sonra para kutusunu aldı ve içinden bir avro çıkardı. Artık tüm bunların hiçbir anlamı yoktu. Bir

avroyu cebine soktu. Acaba yine de aşağı koşup bir şey alsa mıydı? Aldığı şeyi daha sonra posta kutusuna atıp kaçabilirdi. Ve bir daha asla geri dönmezdi! Çikolata, posta kutusunun deliğinden rahatça sığardı ve yanına da bir tebrik kartı. "Son derece mutsuz oğlun Anton'dan," yazardı altına. Böylece annesi onunla ilgili hiç değilse bir tane iyi anıya sahip olurdu.

Parmak uçlarında mutfaktan çıktı, koridoru geçti, kapıyı dikkatlice açtı, dışarı çıktı ve kapıyı bir hırsız gibi kapattı.

Annesi daha uzun süre pencerenin önünde durdu ve önüne acınası, hüzün dolu bir yaşam yayılmış gibi camdan baktı. Üzüntüden, hastalık ve dertten başka bir şeyi olmamıştı. Oğlunun, doğum gününü unutmuş olmasının gizli bir anlamı var gibi geliyordu ona. Daha önce sahip olduğu her şey gibi onu da yavaş yavaş yitiriyordu, böylece hayatı da son anlamını yitirmiş oluyordu. Ameliyat olduğunda, "Hayatta kalmam gerek, şimdi ölürsem Anton ne olur?" diye düşünmüştü. Şimdi de oğlu doğum gününü unutuyordu!

Sonunda bu küçük velede acıdı. Neredeydi acaba? Unutkanlığı yüzünden çoktan pişman olmuştu. "Bana mı seslendin anne?" diye sormuştu, cesareti kırılmış bir şekilde odadan çıkarken. Sert olmaması gerekirdi. Çocuk çok fazla korkmuştu. Katı olmama-

lıydı, çocuğun son haftalarda kendisi yüzünden çok şeye göğüs germesi gerekmişti. Önce her gün hastaneye ziyarete gelmişti. Aşevinde yemek zorunda kalmıştı, gece gündüz evde yapayalnızdı. Sonra eve getirilmişti. On dört gündür yatıyordu; çocuk yemek pişiriyor ve alışveriş yapıyordu, hatta birkaç kere odaları ıslak bir bezle silmişti.

Çocuğu aramaya başladı. Yatak odasına girdi. Mutfağa gitti. Hatta tuvalete bile baktı. Koridorun ışığını yaktı ve dolapların arkasına baktı.

"Anton!" diye seslendi. "Gel yavrum, iyiyim artık! Anton!"

Bazen yüksek sesle, bazen alçak ve yumuşak bir sesle çağırıyordu. Evde yoktu. Kaçmıştı! Çok huzursuz oldu. Yakarırcasına adını seslendi. Gitmişti.

Gitmişti! Oğlunu aramak için hızla evin kapısını açtı ve koşarak merdivenlerden indi.

Dokuzuncu Düşünce:

Kendine Hâkim Olmak Hakkında

Anton'u seviyor musunuz? Ben çok seviyorum; ama öylesine çekip gitmek ve annesini yalnız bırakmak, açıkça söylemek gerekirse, pek hoşuma gitmedi. Yanlış yapan herkes kaçıp gitseydi ne halde olurduk? Düşünmek bile olanaksız. Mantıksız davranmamalı, sorumluluğumuzu bilmeliyiz!

Başka konularda da bu böyle. Bir çocuk kötü not almış ya da bir öğretmen ailesine mektup yazmış ya da bir çocuk yanlışlıkla pahalı bir vazo kırmış olabilir; bu durumlarda sıkça okuyoruz:

"Ceza korkusundan kaçtı. Hiçbir yerde bulunamıyor. Ailesi başına kötü şeylerin gelebileceğini düşünüyor."

Hayır hanımlar beyler, bu iş böyle olmaz! İnsan yanlış bir şey yaptıysa, kendini toplayıp sonucuna

katlanmalı. Cezadan bu kadar korkuyorsanız, bunu baştan düşünmelisiniz.

Kendine hâkim olmak, önemli, değerli bir özelliktir. Ve özellikle vurgulamaya değer olan şey şudur: Kendine hâkim olmak, öğrenilebilecek bir şey. Büyük İskender, düşünmeden iş yapmamış olmak için, harekete geçmeden önce, her seferinde otuza kadar sayarmış. Eh, bu harika bir reçete. Gerektiği zaman siz de yapın!

Daha iyisi, siz altmışa kadar sayın.

Onuncu Bölüm:

İşler Ters de Gidebilirdi

Binadan çıktığında birisi, "İyi günler Bayan Gast", dedi. "Mükemmel görünüyorsunuz." Bunu söyleyen, yanında Pıfıdık'la Noktacık'tı. Noktacık, Anton'un annesinin aslında korkunç derecede solgun ve telaşlı göründüğünü düşündü. Ama Anton, annesinin görünüşünü harikulade bulmasını rica etmişti Noktacık'tan. Ve o da söz dinleyen bir kızdı, hoho! Bayan Andacht nişanlısı olacak beyefendiyle Sommerlatte'deydi ve saat tam altıda kendisini almasını söylemişti.

Bayan Andacht kaygıyla çevresine baktı ve tek bir kelime bile söylemeden Noktacık'a elini uzattı.

"Anton nerede?" diye sordu çocuk.

"Gitti!" diye fısıldadı Bayan Gast. "Düşünsene, kaçtı. Doğum günümü unuttuğu için kızmıştım."

"O zaman tüm kalbimle kutlarım," dedi Noktacık. "Yani doğum gününüzü demek istiyorum."

"Teşekkür ederim," diye karşılık verdi kadın. "Nerede olabilir ki?"

"Şimdi hemen öyle telaşlanmayın bakalım," diye teselli etti Noktacık. "Onu yine buluruz. Acı patlıcanı kırağı çalmaz. Dükkânlara gidip sorsak nasıl olur?"

Kadın hiçbir şey duymuyormuş gibi göründüğü ve kafasını durmadan sağa sola çevirdiği için, Noktacık Anton'un annesinin elinden tutup onu yan binadaki sütçü dükkânına götürdü. Köpeğini yola oturttu ve, "Tatlı köpek, Anton'u ara!" dedi. Ama Pıfıdık yine laftan anlamadı.

Bu sırada Anton çikolata alıyordu.

Satıcı, koskocaman guatrı olan yaşlı bir hanımdı. En iyi sütlü çikolatadan bir paket istediğinde, ona kuşkuyla baktı.

"Bir doğum günü için," dedi yıkılmış bir halde.

O zaman biraz daha dostça davrandı, çikolatayı güzel, hediyeye uygun, parlak bir kâğıda sardı ve soluk mavi bir kurdeleye bağladı.

"Çok teşekkür ederim," dedi Anton ciddi bir sesle. Paketi dikkatle cebine soktu ve parasını ödedi. Kadından paranın üstünü aldı ve sonra bir kırtasiyeciye gitti.

Kırtasiyecide doğum günü albümünden bir tebrik kartı seçti. Seçtiği kart harikaydı. Kalınca bir karttı; üzerinde, neşeyle gülümseyen bir uşak vardı ve uşağın iki elinde de büyük birer saksı. Ayaklarının altın-

da, altın rengi harflerle "Doğum günün için en içten mutluluk ve sağlık dileklerimle" yazıyordu.

Anton bu güzel resme üzüntüyle baktı. Sonra yazı masasının arkasına geçti ve büyük bir çaba harcayarak güzel bir yazıyla arkasına, "Son derece mutsuz oğlun Anton'dan. Lütfen bana kızma anneciğim, kötü bir niyetim yoktu" diye yazdı. Sonra kartı, çikolata paketini süsleyen mavi kurdelenin altına sıkıştırdı ve hızla sokağa koştu. Kaderi yüzünden büyük bir hüzne kapıldı. Gözyaşlarından korktuğu için kendini tutup yutkundu ve başı öne eğik yürümeye devam etti.

Eve gelince büyük bir korkuya kapıldı. Savaşa giden bir Kızılderili gibi dördüncü kata kadar sürünerek çıktı. Parmak uçlarında kapıya kadar gitti. Posta kutusunun kapağını açtı ve hediyesini içine attı. Gürültü çıkardığından kalbi hızla atmaya başladı.

Ama evde hiçbir hareket yoktu.

Aslında şimdi koşa koşa kaçması ve herhangi bir yerde çabucak ölmesi gerekirdi. Ama bu kolay değildi. İnatla zili çaldı. Sonra bir alt kata kadar koştu. Burada soluk almadan bekledi. Evde hareket yoktu.

Bunun üzerine bir kere daha kapıya kadar gitmeye cesaret etti. Zili bir daha çaldı. Yine merdivenden aşağı koştu.

Yine bir şey duyulmadı! Annesine ne olmuştu acaba? Başına bir şey mi gelmişti? Ona bu kadar kızmak zorunda kaldığı için yine hastalanmış mıydı?

Yatakta yatıyor ve kıpırdayamıyor muydu? Anton anahtarı yanına almamıştı. Belki üzüntüden kendini zehirlemek için gaz ocağını açmıştı. Paldır küldür kapıya gitti, büyük bir takırtı çıkacak şekilde posta kutusunun kapağına vurdu. İki elini yumruk yapıp kapıya vurdu. Anahtar deliğinden bağırdı:

"Anne! Anne! Benim! Kapıyı aç lütfen!"

Evde hiçbir kıpırtı olmadı.

O zaman hıçkırarak hasır paspasa dizüstü çöktü. Şimdi her şey bitmişti.

Anton'un annesi ve Noktacık, Anton'u tanıyan tüm dükkânlara onu sormuşlardı. Sütçü, fırıncı, kasap, manav, ayakkabıcı, tesisatçı vs. kimse bir şey bilmiyordu.

Noktacık, trafik kavşağında duran polise koştu ve ona sordu. Ancak polis yalnızca başını salladı ve iki koluyla araçlara el sallamaya devam etti. Noktacık bu el sallama işine kızdı ve viyakladı. Bu arada Bayan Gast kaldırımda bekliyor; ürkek, telaşlı, şaşkın gözlerle çevresine bakınıyordu

"Boşuna," dedi Noktacık. "Ne diyorum biliyor musunuz? En iyisi eve gidelim."

Ama Bayan Gast kıpırdamadı.

"Belki bodrumdadır," dedi Noktacık.

"Bodrumda mı?" diye sordu Anton'un annesi.

"Evet ya da girişte."

Mümkün olduğu kadar hızla caddeyi geçip binaya gittiler. Tam Bayan Gast bodrumun kapısını açacağı sırada yukarıda birinin ağladığını duydular.

"Bu o!" diye bağırdı Noktacık. Anton'un annesi aynı anda hem güldü, hem ağladı ve merdivenleri o kadar hızlı tırmandı ki, Noktacık yetişemedi.

"Anton!" diye bağırdı annesi.

Yukarıdan da, "Anne! Anne!" sözleri duyuldu. Sonra yukarıdan ve aşağıdan, büyük bir yarış başladı. Noktacık ilk katta durdu. Rahatsız etmek istemiyordu ve Pıfıdık'ın ağzını eliyle kapatıyordu.

Yarı yolda anne ve oğul buluştular ve birbirlerinin kollarına atıldılar. Sanki yeniden kavuştuklarına inanamıyormuş gibi, birbirlerini hiç yorulmadan okşuyorlardı. Basamaklara oturdular, el ele tutuşup gülüştüler. Çok yorgundular ve mutlu oldukları için başka bir şey düşünemiyorlardı. Sonunda annesi, "Gel oğlum. Hep burada oturamayız. Biri görse ne der?" dedi.

"Evet, bu olmaz. Onlar bizi anlayamaz," dedi çocuk. Sonra birlikte, el ele merdivenden yukarı çıktılar. Annesi kapıyı açıp onunla birlikte oturma odasına girdiğinde Anton, kulağına fısıldadı: "Posta kutusuna baksana."

Annesi dediğini yaptı, ellerini çırptı ve bağırdı: "Ay önceden bir tebrikçi gelmiş bile!"

"Öyle mi?" diye sordu çocuk, annesinin boynuna

atladı ve ona çok çok mutluluklar diledi. Güzel tebrik kartının arkasını annesi daha sonra gizlice, kahve yaparken okudu. Biraz ağladı. Ama şimdi ağlamaktan sanki zevk alıyordu.

Sonra zil çaldı. Bayan Gast kapıyı açtı. "Ah seni tümüyle unutmuştum ben!"

"Doğum gününüzü yeniden en içten dileklerimle kutlarım," dedi Noktacık. "Girebilir miyim?"

Sonra Anton geldi ve onu ve köpeği selamladı.

"Senin yüzünden insan bir günde yaşlanır!" dedi kız suçlarcasına. "Samanlıkta iğne arar gibi aradık seni."

Burnuna hafif bir fiske vurdu. Sonra annesi kahve ibriğiyle geldi ve üçü birlikte doğum günü kahvesi içtiler. Gerçi pasta yoktu ama buna rağmen üçü de son derece mutluydu. Pıfıdık da doğum günü kutlaması olarak küçük bir şarkı havladı.

Kahve sohbetinden sonra annesi, "Tamam siz şimdi yine biraz gezmeye gidin. Ben biraz yatacağım. Bugün yaşadıklarımız ilk gün için biraz fazlaydı. Çok güzel uyuyacağım," dedi.

Merdivenlerde Anton, Noktacık'a, "Bugünü hiç unutmayacağım," dedi.

Onuncu Düşünce:

Aile Mutluluğu Hakkında

Büyüklerin kendi dertleri var. Çocukların kendi dertleri var. Ve bazen dertler çocuklardan ve büyüklerden daha büyük oluyor; o zaman da dertler, bu kadar büyük ve geniş oldukları için çok fazla gölge ediyor. Böyle zamanlarda anne-babalar ve çocuklar bu gölgede oturur ve üşürler. Çocuk babasına gelip bir şey sorduğunda, babası homurdanır:

"Beni rahat bırak! Kafam çok dolu!"

Pöh; sonra çocuk sessizce çekilir, babası da gazetenin arkasına saklanır. Anne odaya girip, "Ne oldu size?" diye sorduğunda ikisi de, "Yok bir şey," der ve ondan sonra da bir tatsızlıktır başlar. Bazen de, anneyle baba çekişirler ya da Noktacık'ın anne-babası gibi, hiçbir zaman evde olmazlar ve çocuklar da yabancı insanlara teslim edilir, örneğin Bayan Andacht diye birine. Ya da başka birine, sonra da...

Yazarken, aklıma birden aslında bu düşüncelerin yetişkinler tarafından okunması gerektiği geldi. İşte yine bir gün evde boğucu bir hava olduğunda, bu sayfayı açın ve okumaları için anne-babanıza verin. Tamam mı? Zararı olmaz.

On Birinci Bölüm:

Bay Pogge Ajanlığa Başlıyor

Müdür Bay Pogge akşama doğru eve geldiğinde, Gottfried Klepperbein onu kapının önünde yakaladı. "Arkanız pislenmiş Müdür Bey," dedi, "bir dakika." Noktacık'ın babası durdu ve kapıcının çocuğu eliyle vurarak, kir olmadığı halde mantoyu temizledi. Çocuğun bu numarası her zaman işe yarardı ve bu yolla şimdiye kadar bir yığın para kazanmıştı. "Tamam," dedi ve elini açtı. Bay Pogge ona on sent verdi ve eve girmek istedi. Ama Gottfried Klepperbein kapının önüne geçti. "Müdür Bey'e, on avroya değecek bir bilgi verebilirim," dedi.

Müdür Bay Pogge, "Bırak geçeyim," dedi.

"Kızınız hanımefendiyle ilgili," diye fısıldadı Gottfried Klepperbein ve göz kırptı.

"Peki, ne var?"

"On avro. Yoksa tek laf etmem," dedi çocuk ve yine elini uzattı.

"Ver malı al parayı," dedi Noktacık'ın babası.

"Şeref sözü mü?" dedi çocuk.

"Ne? Ha anladım. Peki öyleyse: Şeref sözü!"

"Bu akşam yine dışarı çıkacak mısınız?"

"Operaya gideceğiz," dedi Bay Pogge.

"O zaman yalnızca tiyatroya gidiyormuş numarası yapın," öğüdünü verdi Gottfried Klepperbein. "Sonra evin önünde durun ve on beş dakika sonra küçük dilinizi yutmazsanız Arap olayım."

"Tamamdır," dedi Bay Pogge, çocuğu yana itti ve eve girdi.

Annesiyle babası, tiyatroya gitmeden önce, her zamanki gibi Noktacık'ın odasını ziyaret ettiler. Noktacık yataktaydı ve Bayan Andacht ona Alaaddin'in Sihirli Lambası masalını okuyordu.

Annesi başını salladı:

"Kocaman kıza hâlâ masal okuyor."

"Ah, masallar öyle serüven dolu ve öyle büyülü ki ve üstelik de çok tuhaflar," dedi Noktacık. "Bu bir zevk!"

"Eh," dedi babası. "Ama uykudan önce okunacak şey değil."

"Biliyor musun Müdür Bey, benim sinirlerim çok sağlamdır," diye iddia etti çocuk.

"İyi uykular tatlım," dedi annesi. Bugün gümüş rengi, açık ayakkabılar giymiş ve gümüş rengi bir şapka takmıştı, üstünde de bir sürü sivri şeyi olan mavi bir giysi vardı.

Noktacık, "İyi ıslanmalar!" dedi.

"Niye?" diye sordu annesi.

"Yağmur yağacak," dedi çocuk. "Geceliğimin romatizmaları tuttu."

"Zaten yağmur yağıyor," dedi annesi.

"İşte gördün," dedi Noktacık. "Evet, evet romatizmam hiç yanılmaz."

Bay Pogge, Bayan Andacht'a, daha sonra dışarı çıkıp çıkmayacağını sordu.

"Hiç olur mu öyle şey Müdür Bey!" yanıtını aldı.

Karısı arabada otururken, "Biletimi ver. Puroları-mı unuttum," dedi. "Siz önden gidin Hollack. Ben taksiyle geleceğim."

Bayan Pogge kocasına merakla baktı ve bir bilet verdi. Araba hareket etti.

Bay Pogge elbette eve geri dönmedi. Purosunu evde unutacak türde adamlardan değildi o. Evin karşısındaki bir ağacın arkasına geçti ve bekledi. Böyle bir veledin uydurmalarına inanması komikti aslında. Bundan dolayı utanıyordu da. Öte yandan günlerdir karın boşluğunda tuhaf bir duygu vardı.

Kısacası bekliyordu. Yağmur çiseliyordu. Cadde ıssızdı. Yalnızca bazen hızla bir araba geçiyordu. Müdür Pogge daha önce hiç bu şekilde yağmurda durup gizli bir şeyler beklediğini hatırlamıyordu. Puro tabakasından bir puro aldı. Sonra puro ateşinin karanlıkta

Thier

insanları ele verdiği geldi aklına ve yakmadan dişlerinin arasında tuttu. Şimdi bir tanıdık onu görecek olsa! "Müdür Pogge akşamları kendi evinin önünde duruyor ve ajanlık yapıyor," derdi.

Pencerelere doğru baktı. Çocuk odasının ışığı yanıyordu. Tamam işte!

İşte! Işık söndü!

Neden heyecanlanıyordu ki? Herhalde Noktacık uyumuş, bakıcı da odasına gitmişti. Yine de kalbi hızla çarpıyordu. Gözlerini kısarak karanlıkta evin kapısına baktı.

O anda kapı açıldı! Bay Pogge dudaklarını ısırdı. Neredeyse purosunu yutacaktı. Yarı açık kapıdan bir kadın görünüyordu ve peşinden gelen bir çocuğu çekiyordu. İkisi karanlıkta hayaletler gibi hareket ediyordu. Ev kapısı çarparak kapandı. Kadın kaygıyla çevresine bakındı. Bay Pogge iyice ağaca yaslandı. Sonra o ikili, kent merkezine doğru yürümeye başladı.

Belki hiç tanımadığı insanlardı bunlar. Bay Pogge caddenin karşı tarafında peşlerinden gidiyordu. Bir yandan öksürüyor, bir yandan da ağzını kapıyordu. Su birikintilerine bastı, sokak lambalarına sürtündü, çorabının düştüğünü bile fark etmedi. Karşıdaki iki kişinin, izlendiklerinden haberleri yoktu. Çocuğun ayağı takıldı; sıska, uzun boylu olan kişi onu sürükleyerek yürümeye zorladı. Birdenbire durdular. Sessiz cadde büyük kent trafiğine açılmadan hemen önce.

Bay Pogge parmak uçlarında birkaç metre daha ilerledi. Karşı tarafta ne oluyordu? Hiçbir şey seçemiyordu. Onları kaçıracağından korkuyordu. Gözlerini hiç kırpmıyordu, olabildiğince açmıştı, sanki göz kapaklarını bir an için kapatsa, bu iki kişi yeryüzünden kaybolacakmış gibiydi.

Ama hayır, bu iki kişi, kadın ve çocuk, sessiz evlerin gölgesinden çıkıp öbür caddenin lambalarına doğru yürüdüler. Kadın, başına bir örtü bağlamıştı. Çok yavaş yürüyorlardı ve küçük kız, sanki kadın birden hastalanmış gibi, onu elinden tutarak yürütüyordu. Şimdi Bay Pogge, bu caddeden akan insan seline rağmen onları rahatlıkla izleyebiliyordu. Friedrich Caddesi istasyonunu geçip Weidendamm Köprüsü'ne yöneldiler. Ve köprüde, parmaklıklara yaslanarak durdular.

Hâlâ yağmur yağıyordu.

On Birinci Düşünce:

Yalan Hakkında

Noktacık, ailesine yalan söylüyor, bu kesin. Ne kadar cici bir kız olursa olsun, yalan söylemesi iğrenç bir şey. Şimdi burada olsaydı ve, "Sen hiç utanmıyor musun? Ailene neden yalan söylüyorsun?" diye sorsaydık, ne yanıt verirdi? Gerçi şu anda Weidendamm Köprüsü'nde duruyor, orada onu rahatsız edemeyiz. Ama yanımızda oturuyor olsaydı ne derdi?

"Bayan Andacht'ın suçu," derdi. Bu da kötü bir bahane olurdu.

Çünkü insan yalan söylemek istemezse, dünyadaki hiçbir güç onu buna zorlayamaz. Belki çocuk bakıcısından korkuyordur. Belki şu Andacht, çocuğu tehdit etmiştir.

O zaman Noktacık'ın yalnızca babasına gidip, "Müdür Bey, bakıcı beni size yalan söylemeye zorlamak istiyor," demesi gerekirdi. O zaman Bayan Andacht anında işten çıkartılırdı ve tehdidi boşa giderdi.

Dediğim gibi: Noktacık yalan söylüyor ve bu hiç dürüstçe değil. Umalım yaşadıklarından ders alsın, hatasını düzeltsin ve gelecekte yalan söylemeyi bırak-sın.

On İkinci Bölüm:

Klepperbein On Avro ve Bir Tokat Kazanıyor

Bay Pogge, Komedi Tiyatrosu'nun yanında, caddenin ortasında durmuş, gergin bir halde Weidendamm Köprüsü'ne bakıyordu. Çocuğun, yanından geçenlere nasıl avuç açıp diz çöktüğünü görüyordu. Bazen yoldan geçenler durup para veriyordu. Sonra küçük kız tekrar diz çöküyor ve teşekkür ediyormuş gibi görünüyordu. Dün evde yaşanan sahneyi hatırladı. Noktacık oturma odasında durmuş, duvara dönüp yalvarmış ve, "Kibrit, kibrit alın, hanımlar beyler!" demişti. Prova yapmıştı! Kuşku yoktu: Karşıda kızı durmuş, dileniyordu! Adama bir titreme geldi.

Kızın yanındaki sıska, uzun kişiyi inceledi. Bu tabii ki Bayan Andacht'tı. Başına bir örtü bağlamıştı ve gözüne koyu renkli bir gözlük takmıştı. Buna rağmen onu tanıdı. Çocuğu, üzerinde ince, eski bir giy-

siyle, şapkasız, köprüde duruyordu; kıvırcık saçları yağmurdan düzleşmişti. Paltosunun yakasını kaldırdı. Bu sırada, hâlâ soğuk puroyu parmaklarının arasında tuttuğunu fark etti. Tütünleri dağılmıştı. Adam, sanki her şeyden o sorumluymuş gibi puroyu öfkeyle su birikintisine attı. Sonra bir polis geldi ve kaldırıma çıkmasını işaret etti.

"Memur bey," dedi Bay Pogge, "küçük çocukların akşamları buralarda durup dilenmesi yasak değil mi?"

Polis omuzlarını silkti. "Köprüdekileri mi kastediyorsunuz? Ne yapacaksınız? Bu kör kadını başka kim getirecek ki buraya?"

"Kadın kör mü?"

"Evet, elbette. Üstelik, oldukça da genç. Her akşam orada dururlar. Böyle insanlar da yaşamak ister." Polis, yabancının acıtacak biçimde koluna yapışmasına şaşırdı. Sonra, "Evet, tam bir sefillik," dedi.

"Normalde ne kadar duruyorlar orada?"

"En az iki saat, yaklaşık saat ona kadar."

Bay Pogge kaldırımdan yola indi. Yüzünde, sanki paldır küldür oraya gidecekmiş gibi bir ifade vardı, sonra kendini toparladı ve memura teşekkür etti. Polis selam verdi ve yoluna devam etti.

Birden Gottfried Klepperbein ortaya çıktı, ağzı kulaklarına varacak gibi sırıtıyordu, Bay Pogge'yi paltosundan çekiştirdi. "N'aber, ne demiştim Müdür Bey?" diye fısıldadı. "Abartmış mıyım?"

Bay Pogge susmuş, gözlerini caddenin karşı tarafına dikmişti.

"Köprünün karşı tarafında da kızınız hanımefendinin arkadaşı duruyor," dedi Klepperbein nefretle. "O da dileniyor. Fakat ciddi olarak. Adı Anton Gast. Onun yeri de aslında çocuk esirgeme kurumu."

Bay Pogge susuyor ve Anton'u inceliyordu. Noktacık, dilenci bir çocukla arkadaşlık mı ediyordu? Peki kızının ve çocuk bakıcısının kibrit satmasının nedeni neydi? Bunun arkasında ne yatıyordu? Bu gizli parayı ne yapacaklardı? Ne düşüneceğini bilmiyordu.

"Tamam, artık bana paramı ödeyin," dedi Gottfried Klepperbein ve Bay Pogge'nin paltosuna parmağıyla vurdu. Müdür cüzdanını çıkarttı, içinden bir on avro aldı ve çocuğa verdi.

"Cüzdanınızı hiç yerine koymayın," dedi Klepperbein. "Bana on avro daha verirseniz, gördüklerinizi başkasına anlatmam. Yoksa ortalıkta anlatırım ve yarın gazetede okursunuz. Eminim bu sizi çok utandırır!"

İşte şimdi Bay Pogge'nin sabrı tükenmişti. Çocuğa öyle bir tokat vurdu ki, sesinden yer gök inledi. Yoldan geçen birkaç kişi durdu ve olaya karışmak istediler. Ama çocuk o kadar hızlı kaçtı ki, tokadın, haklı olarak atılmış olabileceğini düşündüler. Gottfried Klepperbein, vargücüyle koştu. Bu konu ona çok sayıda tokata mal olmuştu. Bu üçüncü tokattı ve bu

on avroyla yetinmeye karar verdi. On avro ve üç tokat, bu kadarı ona şimdilik yeterdi.

Bay Pogge kızının köprüde, yağmurun altında durduğunu görmeye dayanamıyordu. Karşıya koşup Noktacık'ı eve mi götürmeliydi? Ama o anda, daha iyi olduğunu düşündüğü bir fikir geldi aklına. Bir taksi durdurdu.

"Mümkün olduğu kadar çabuk Unter der Linden Operası'na sürün!" diye seslendi, arabaya oturdu ve yola çıktı.

Ne planlıyordu?

Anton'un işleri kötü gidiyordu. Birincisi, yine köprünün durgun tarafında duruyordu; ikincisi, yağmur yağıyordu. Yağmur yağdığında, yoldaki insanlar her zamankinden daha fazla acele ediyordu. Bu durumda durup cüzdanlarını çıkarmayı hiç istemiyorlardı. İşleri kötü gidiyordu, fakat keyfi yerindeydi. Annesiyle barışması onu çok sevindirmişti.

Birden hafifçe sıçradı. Bu Bayan Andacht'ın nişanlısı, Şeytan Robert değil miydi? Adam, üzerinde yağmurlukla yanından geçti. Anton küçük bavulunu kapattı ve uygun bir uzaklıktan onu izlemeye başladı.

Adam köprünün sonuna kadar yürüdü, orada karşıya geçti ve köprünün karşı tarafında yeniden geri döndü. Anton gözlerini dört açtı. Adam birazdan

Bayan Andacht'ın yanına gelmiş olacaktı. Yavaş yavaş parmaklıklara yaklaştı. Adam, çocuk bakıcısına bir işaret verdi ve kadın korktu. Noktacık hiçbir şeyin farkında değildi. Diz çöküyor, yakınıyor ve yanından geçenlere kibrit satmaya çalışıyordu.

Anton, üçünden birkaç metre uzakta, parmaklıklara iyice yapıştı ve olup bitenleri gözledi. Adam, Bayan Andacht'a bir dirsek attı, kadın başını salladı, bunun üzerine adam kolunu tuttu; elini kolunda asılı olan çantaya soktu, içini karıştırdı ve parlak bir şey çıkardı. Anton büyük bir dikkatle baktı: Bunlar anahtardı.

Anahtar mı? Bu adam niye Bayan Andacht'ın anahtarlarını alıyordu?

Adam arkasını döndü. Anton, fark edilmemek için köprünün parmaklıklarından iyice aşağı sarktı ve Spree Nehri'ne tükürdü. Adam yanından geçti ve birdenbire çok acele etmeye başladı. Tersane rıhtımından aşağı yürüdü.

Anton fazla düşünmedi. Gördüğü en iyi lokantaya koştu, telefon reherini istedi ve P harfine baktı.

Sonra cebinden on sent çıkartıp telefon kulübesine daldı.

On İkinci Düşünce:

Kötü Kalpli İnsanlar Hakkında

Gottfried kötü kalpli bir insan. Bu tür insanların temsilcileri, çocuklar arasında da görülür. Bu daha üzücüdür. Bir insanın kötü kalpli olduğunun pek çok işareti vardır. Bir insan aynı zamanda hem tembelse, hem başkalarının zararına seviniyorsa, ikiyüzlü ve açgözlüyse, para düşkünü ve yalancıysa, bu insanın kötü kalpli olduğuna bire on iddiaya girilebilir. Böyle bir insanı dürüst bir insan yapmak mümkündür; ama zor iştir. Bunun yanında bir süzgece su doldurmak çocuk oyuncağıdır. Bunun nedeni ne olabilir? Bir insana dürüst olmanın ne kadar iyi ve mutluluk verici olduğu anlatıldığında, dürüst olmak için kendini yırtması gerekir, değil mi?

Çekerek açılan dürbünler vardı. Bunları bilir misiniz? Küçük, hoş görünürler ve rahatça cebinize sığdırabilirsiniz. Ama sonra çekerek açabilirsiniz, o zaman

yarım metreden uzun olurlar. Kötü kalpli insanlar da bana öyle görünüyor. Büyüdüklerinde ne olacakları, daha çocukken bellidir. Çekilerek açılabilen dürbünler gibi. Yalnızca büyürler, değişmezler. İnsanın içinde en başından beri var olmayan bir şeyi, ne kadar isteseniz de ona kazandıramazsınız...

On Üçüncü Bölüm:

Şişko Berta Lobut Sallıyor

Şişko Berta, mutfakta oturmuş, sosisli bir çörek yiyor ve kahve içiyordu. İzinli olduğu için bir kız arkadaşıyla gezmeye çıkmıştı; ama yağmur durmadığı için eve her zamankinden erken dönmüştü. Şimdi izin gününde yağan yağmura duyduğu kızgınlığı sosisle boğuyor ve dergideki romanı okuyordu.

Birden telefon çaldı. "Bir de bu çıktı başıma!" diye mırıldandı ve ayaklarını sürüyerek telefona gitti. "Müdür Pogge'nin evi," dedi.

"Müdür Bey'le görüşebilir miyim?" diye sordu bir çocuk sesi.

"Hayır," dedi Berta, "ev sahipleri operadalar."

"Bu korkunç bir şey," dedi çocuk.

"Konu nedir, sorabilir miyim?" dedi Berta.

"Kiminle görüşüyorum?"

"Pogge'lerin hizmetçi kızı."

"Ha öyle mi, Şişko Berta!" dedi çocuk.

"Ne şişkosu?" dedi Berta, kırgınca. "Ama Berta kısmı doğru. Peki ben kiminle müşerref oluyorum?"

"Ben Noktacık'ın bir arkadaşıyım," dedi çocuk sesi.

"Ya," dedi Berta, "onun odasına gidip gecenin bu saatinde seninle futbol oynamak isteyip istemediğini sormamı mı istiyorsun?"

"Saçmalamayın!" dedi çocuk. "Bayan Andacht'ın nişanlısı birazdan sizde olacak."

"Bu iş gittikçe daha ilginç oluyor!" dedi Berta. "Çocuk bakıcısı çoktan uyudu bile."

"Hiç de değil," dedi çocuk sesi. "Evde sizden başka tek bir insan yok."

Şişko Berta, her şeyin yolunda olup olmadığını görmek ister gibi elinde tuttuğu telefona baktı. "Ne?" diye sordu sonra. "Ne? Andacht ve Noktacık yataklarında değil mi?"

"Hayır!" diye bağırdı çocuk. "Bunu size başka bir sefer açıklarım. Siz evde tamamen yalnızsınız. Ve şimdi nişanlısı evi soymaya geliyor. Anahtarları aldı bile. Evin planını da. Birazdan orada olacak."

"Bu çok güzel işte," dedi Berta. "Ne yapacağım ben şimdi?"

"Hemen polisi arayın. Sonra da bir kömür küreği ya da ona benzer bir şey bulun. Nişanlısı geldiğinde de kafasına bir tane indiriverin."

"Senin için söylemek kolay oğlum," dedi Berta.

"Bol şans!" dedi çocuk. "İşinizi iyi yapın! Polise telefon etmeyi unutmayın. Hoşça kalın!"

Berta titremekten ve dişlerinin takırdamasından yerinden kıpırdayamıyordu. Çok heyecanlıydı. Noktacık'ın ve Bayan Andacht'ın kapılarını zorladı, evde kimsecikler yoktu! Kimse ses vermiyordu. Yalnızca Pıfıdık biraz havladı. Noktacık'ın kapısının önündeki sepette oturuyordu, zarzor kalktı ve sallana sallana Berta'yı izledi. Berta kendini toparlayarak polisi aradı.

"Öyle mi," dedi bir memur. "Size hemen bir devriye gönderiyorum."

Şimdi Berta vuracak bir şey arıyordu. "Kömür küreği de nereden geldi çocuğun aklına," dedi Pıfıdık'a. "Bizim kaloriferimiz var." Sonunda çocuk odasında, Noktacık'ın bazen jimnastik yaparken kullandığı iki tane tahta lobut buldu. Bu lobutların birini aldı, hol kapısının yanına koydu ve koridorun ışığını söndürdü.

"Mutfağın ışığını açık bırakıyoruz," dedi Pıfıdık'a. "Yoksa vuruşum boşa gider." Pıfıdık yanına uzandı ve sabırla bekledi. Henüz tam olarak kendine gelmemişti ve yattığı yerden kuyruğuna hırlıyordu.

"Kapa çeneni!" diye fısıldadı Berta. Pıfıdık bu ses tonuna katlanamıyordu. Ama söz dinledi. Berta bir

sandalye aldı ve oturdu, çünkü kendini çok güçsüz hissediyordu. Bugün her şey alt üst olmuştu. Acaba Noktacık ve Andacht hangi deliğe girmişlerdi? Lanet olsun, keşke önceden bir şey söylemiş olsalardı.

O sırada birisi merdivenlerden çıkmaya başladı. Berta yerinden kalktı, lobutu aldı ve soluğunu tuttu. Bu birisi kapının önünde duruyordu. Pıfıdık kalktı ve bir kedi gibi kamburunu çıkarttı. Tüyleri diken diken olmuştu.

Bu birisi anahtarı kilide soktu ve çevirdi. Sonra güvenlik anahtarını güvenlik kilidine sıktı ve çevirdi. Sonra iticiyi kilide soktu. Kapı açıldı. Birisi, mutfak ışığının hafifçe aydınlattığı koridora girdi. Berta lobutunu kaldırdı ve adamın kafasına bir tane indirdi. Adam sallandı ve bir çuval gibi yere devrildi.

"Bunu hallettik," dedi Berta Pıfıdık'a ve ışığı açtı. Karşısındaki, yağmurluk giymiş ve şapkasını yüzüne indirmiş bir adamdı. Pıfıdık, Bayan Andacht'ın nişanlısını kokladı, birdenbire, biraz geç de olsa, büyük bir cesaretle adamın baldırını ısırdı. Ama adam hasırın üzerinde kıpırdamadan yatıyordu.

"Polis bir an önce gelse bari," dedi Berta, sandalyesine oturdu, lobutu eline aldı ve dikkat kesildi. "Bağlamalı," dedi Pıfıdık'a. "Mutfaktan bir çamaşır ipi getir bakalım." Pıfıdık karşılık olarak öksürdü. İkisi de oturmuş, soyguncunun tekrar ayılabileceğinden korkarak bekliyorlardı.

İşte! Adam gözlerini açtı ve doğruldu. Yavaş yavaş görüşü açılıyordu.

"Çok üzgünüm," dedi Şişko Berta dokunaklı bir sesle ve kafasına ikinci kez vurdu. Adam biraz inledi ve tekrar düştü.

"Polis nerede kaldı?" diye kızdı Berta. Derken yasa koruyucuları geldi.

Gelen üç polisti ve karşılaştıkları görüntü yüzünden gülmek zorunda kaldılar.

"Bunun neresi komik, Allah aşkına," dedi Şişko Berta. "Şu herifi bağlasanız daha iyi olur! Birazdan yine ayılacaktır." Polisler soyguncunun ellerine kelepçe taktılar ve üzerini aradılar. Anahtarları, evin planını, bir demet maymuncuk ve bir tabanca buldular. Komiser bu eşyaları aldı, Berta bu üç beye mutfakta kahve ikram etti ve Pogge'ler gelene kadar beklemele-

rini rica etti. Çocuk ve bakıcı ortadan kaybolmuştu. Kim bilir bugün daha neler olacaktı!

"İyi ama yalnızca birkaç dakika," dedi komiser.

Biraz sonra derin bir sohbete dalmışlardı. Pıfıdık bu arada bağlı olan haydutun başında nöbet tutuyor; gizlice, ayakkabı tabanlarının tadının nasıl olduğuna bakıyordu.

On Üçüncü Düşünce:

Rastlantı Hakkında

Bu akşam yağmur yağmamış olsaydı, Şişko Berta eve daha geç dönecekti. Şişko Berta eve daha geç gelseydi, hırsız evi rahatça soyabilecekti. Onun, evde olması, soygunun başarısızlıkla tamamen rastlantıydı. Galvani, rastlantı sonucu, kestiği birkaç kurbağa bacağının titrediğini görmeseydi, hayvansal elektrik[1] *ya hiç bulunamayacaktı ya da çok daha sonra bulunacaktı.*

Napoleon 18 Ekim 1813'te o kadar yorgun olmasaydı, Leipzig Savaşı'nı belki kazancaktı.

İnsanların gelişimi açısından belirleyici olan birçok olay rastlantı sonucu gerçekleşmiştir ve aynı şekilde tam tersi ya da başka bir şey de olmuş olabilirdi.

Rastlantı, dünyadaki en büyük güçtür.

Başka insanlar rastlantı yerine kader derler. Napoleon'un 18 Ekim 1813'te o kadar yorgun olmasının ve midesinin o kadar ağrımasının, kaderin bir

[1] biyoelektrik

cilvesi olduğunu söylerler. Rastlantı ya da kader: Bu bir zevk meselesi.

Benim annem böyle durumlarda, "Biri sosis, öbürü yeşil sabun yer," der.

On Dördüncü Bölüm:

Bir Gece Elbisesi Kirleniyor

Müdür Pogge, Unter den Linden Operası'nın önünde faytondan atladı, ücreti ödedi ve tiyatroya koştu. Karısı bir locada oturuyordu, gözlerini kapatmış, müziği dinliyordu. "La Boheme" sahneleniyordu. Bu çok güzel bir operadır ve müziğin sesi, gökten tatlı şekerler yağıyormuş gibi gelir. Ünlü bir tenor, Roudolphe'un bölümünü söylüyordu ve loca koltukları korkunç pahalıydı. İki koltuğun parasıyla, Anton ve annesi on dört gün geçinebilirdi.

Bay Pogge locaya girdi. Karısı şaşkınlıkla gözlerini açtı ve öfkeyle ona baktı. Adam onun koltuğunun arkasına geçti, omuzlarından tuttu, "Dışarı gel!" dedi. Kadın çok sinirlendi; dehşete düşmüş yüzünü ona çevirdi. Kocası yarı karanlıkta duruyordu, yağmurdan ıslanmıştı, mantosunun yakaları kalkıktı ve ona görmeden bakıyordu.

Kocasına hiçbir zaman pek saygı duymamıştı, çünkü kocası ona gereğinden çok iyi davranıyordu. Ama şimdi korkmaya başlamıştı. "Bu da ne demek oluyor?" diye sordu.

"Hemen dışarı gel!" diye emretti adam. Kararsız kaldığında da koltuktan çekerek kaldırdı ve peşinden locadan dışarı sürükledi. Kadın bunu inanılmaz buluyordu; ama artık karşı çıkmaya cesaret edemiyordu. Arkasında kocasıyla, merdivenlerden aşağı indi. Adam vestiyerden eşyalarını istedi, mantosunu giydirdi, kadın aynanın önüne geçip gümüş rengi şapkasını düzeltmeye çalıştığında, öfkeyle ayağını yere vurdu. Sonra onu çekerek binadan çıkarttı. Şoför Bay Hollack tabii ki orada yoktu. Ne de olsa onları gösteri bittikten sonra arabayla alacaktı. Bay Pogge karısının elini bırakmadı. Onunla birlikte caddedeki su birikintilerinden geçti. Kadın ağlamak istiyordu. Köşede at arabaları durmaktaydı. Onu ilk arabaya attı, sürücüye bir adres söyledi ve karısının arkasından bindi. Sonra gümüş rengi mantosunun üstüne oturdu, kadın bunu ona söylemeye cesaret edemedi.

Araba çok hızlı gidiyordu. Adam kadının yanında oturuyor, yüz ifadesi sürekli değişiyor ve tedirgin bir şekilde ayaklarını yere vuruyordu.

"Gümüş rengi ayakkabılarım mahvoldu," diye mırıldandı kadın. "Botlarımı vestiyerde unuttum." Adam karşılık vermedi ve gözlerini dimdik ileriye dikti. Bu insan geceleri, üzerinde paçavralarla ve sözümona

kör olarak, kızıyla dilenmeye gitmeye nasıl cesaret edebiliyordu? Bu Bayan Andacht tamamen kafayı mı üşütmüştü? "Seni gidi yılan!" dedi.

"Kim?" diye sordu karısı.

Adam sustu.

"Bütün bunlar ne anlama geliyor?" diye sordu kadın. "Tiyatroda oturuyorum, yağmurda beni dışarı sürüklüyorsun. Gösteri birinci sınıftı. Biletlere o kadar da para verdik!"

"Sus!" diye karşılık verdi adam ve camdan dışarı baktı. Araba Komedi Tiyatrosu'nun önünde durdu. İndiler. Bayan Pogge hayal kırıklığı içinde sudan yumuşamış ayakkabılarını inceledi. Tanrım, botlarını nasıl da vestiyerde unutabilmişti! Bayan Andacht onları yarın sabah erkenden almalıydı.

"Orada!" diye fısıldadı kocası ve Weidendamm Köprüsü'nü işaret etti.

Arabalar, bisikletler, bir polis, yanında çocuk olan bir dilenci kadın, şemsiyeli bir gazete satıcısı; beş numaralı otobüs geçiyordu. Omuzlarını silkti.

Adam kadının kolunu tuttu ve onu dikkatle köprüye doğru götürdü. "Dilenci kadına ve çocuğa dikkatle bak," diye fısıldadı emredercesine. Küçük kızın diz çökmesini, kibritleri kaldırmasını ve geçenlerden para almasını seyretti. Bayan Pogge birden sıçradı, kocasına baktı ve, "Noktacık?" dedi.

Daha da yaklaştılar. "Noktacık!" diye fısıldadı Bayan Pogge ve gözlerine inanamıyordu.

"Annem hiç görmüyor ve üstelik daha çok genç. Üç kutu yirmi beş. Tanrı sizi korusun sevgili bayan," diyordu kız o sırada.

Bu Noktacık'tı! Bayan Pogge birden, yağmurda üşüyen ve diz çöken çocuğa doğru koştu, yağmurdan ıslanmış kirli caddeye rağmen küçüğün önünde diz çöktü ve ona sarıldı. "Yavrum!" diye bağırdı kendini kaybederek.

Noktacık ölesiye korkmuştu. Ne kadar şanssızdı. Annesinin giysisi rezil görünüyordu. Yoldan geçenler durup baktılar ve film çevrildiğini düşündüler. Müdür Pogge kör kadının gözlüğünü çekip çıkarttı.

"Bayan Andacht!" diye bağırdı Bayan Pogge dehşetle.

Andacht'ın yüzü ölü gibiydi; ellerini, kendini korumak ister gibi yüzünün önünde tutuyordu ve ne yapacağını bilemiyordu. Derken polis geldi.

"Memur bey!" diye seslendi Bay Pogge. "Bu kadını tutuklayın! Bizim çocuk bakıcımız, biz evde olmadığımız zamanlarda çocuğumuzla dinlenmeye çıkıyor!"

Polis not defterini çıkarttı. Şemsiyeli gazete satıcısı güldü.

"Hapse atmayın!" diye bağırdı Bayan Andacht.

"Hapse atmayın!" Bir anda insan çemberini yarıp geçti ve aceleyle koşarak kaçtı.

Bay Pogge peşinden gitmek istedi. Ama insanlar onu tuttu.

"Bırakın kız kaçsın!" dedi yaşlı bir adam. Bayan

Hotel

Pogge ayağa kalkmış, küçük bir mendille ipek giysisini siliyordu, korkunç derecede kirlenmişti.

O sırada caddenin karşı tarafında Anton göründü ve elini Noktacık'ın omzuna koydu. "Neler oluyor burada?" diye sordu.

"Annemle babam beni yakaladı," dedi Noktacık sessizce, "ve Andacht da biraz önce uçtu. Bakalım ne olacak?"

"Sana bir şey yapacaklar mı?"

"Bu henüz belli değil," dedi Noktacık, omuzlarını silkerek.

"Sana yardım edeyim mi?" diye sordu çocuk.

"Ah evet," dedi. "Burada kal, beni sakinleştiriyorsun."

Bay Pogge polisle konuşuyordu. Karısı hâlâ pahalı giysisinin orasını burasını siliyordu. Yanlarında durmuş olan insanlar yollarına devam ettiler. O sırada Bayan Pogge başını kaldırdı, kızının yabancı bir çocukla sohbet ettiğini gördü ve kızını yanına çekti. "Hemen yanıma gel!" diye bağırdı. "Ne işin var senin dilenci bir çocukla?"

"Bu kadarı da fazla," dedi Anton. "Ben de en az sizin kadar kibarım. Bilesiniz diye söyledim. Kız arkadaşımın annesi olmasaydınız, sizinle hiç konuşmazdım, anlaşıldı mı?"

Müdür Bey Pogge meraklandı ve yanlarına geldi.

"Bu benim en iyi arkadaşım," dedi Noktacık ve elini tuttu. "Adı Anton, o müthiş biridir."

"Öyle mi?" dedi babası gülerek.

"Müthiş demek abartılı olur," dedi Anton alçakgönüllülükle. "Ama kimsenin beni azarlamasına izin vermem."

"Eşim öyle demek istemedi," dedi Bay Pogge.

"Umarım öyledir," dedi Noktacık gururla ve arkadaşına gülümsedi. "Tamam şimdi de eve gidiyoruz. Ne dersiniz? Anton sen de gelir misin?"

Anton istemedi. Çünkü annesine gitmesi gerekiyordu.

"O zaman yarın okuldan sonra bize uğrarsın."

"Tamam," dedi Anton ve kızın elini sıktı. "Ailen için bir sakıncası yoksa."

"Anlaştık," dedi Noktacık'ın babası ve başını salladı. Anton hafifçe eğilerek selam verdi ve koşarak gitti.

"Altın gibi kalbi vardır," dedi Noktacık ve ardından baktı. Sonra bir taksi tutup eve gittiler. Noktacık, annesiyle babasının arasında oturuyor ve bozuk para ve kibrit kutularıyla oynuyordu.

"Bayan Andacht'ın bir nişanlısı var," dedi Noktacık. "Onun da her zaman paraya ihtiyacı olduğu için benimle hep buraya gelirdi. Oldukça da iyi kazandık. Bunu abartmadan söyleyebilirim."

"Korkunç bir şey tatlım," dedi annesi.

"Neden korkunçmuş?" diye sordu Noktacık. "Olağanüstü heyecanlıydı."

Bayan Pogge kocasına baktı, başını salladı ve, "Ah şu hizmetçiler!" dedi.

On Dördüncü Düşünce:

Saygı Hakkında

Geçen bölümde, bir kez daha incelenmeyi hak eden bir söz var. Burada Bayan Pogge için, "Kocasına hiçbir zaman pek saygı duymamıştı, çünkü kocası ona gereğinden çok iyi davranıyordu," denilmişti.

Bir insana karşı fazla iyi olunabilir mi? Sanırım evet. Benim doğduğum yerde bir söz vardır: Saftirik. İnsan aptallık derecesinde dost canlısı ve iyi olabilir ve bu yanlıştır. Birisi kendilerine karşı çok fazla iyiyse, bunu en başta çocuklar hisseder. Kendilerinin hak ettiklerine inandıkları bir şey yaptıklarında ve ceza verilmediğinde buna şaşarlar. Olay kendini tekrarladığında da ilgili kişiye saygılarını yavaş yavaş kaybederler.

Saygı önemli bir şeydir. Bazı çocuklar kendiliğinden, neredeyse her zaman, doğru olanı yapar; ama çoğunun öğrenmesi gerekir. Bunun için de bir baro-

metreye gereksinimleri vardır. Şunu hissetmeleri gerekir: "Eyvah, biraz önce yaptığım şey yanlıştı, bu yüzden cezayı hak ettim."

Ancak bu durumda ceza ya da uyarı verilmezse üstelik de yaramazlık yaptıkları için bir de çikolata alırlarsa belki kendi kendilerine şunu söylerler: "Ben her zaman güzelce yaramazlık yapayım, o zaman çikolata veriyorlar."

On Beşinci Bölüm:

Bir Polis Tango Yapıyor

Evde merdivenlerden çıkarken, ilk kattan gramofon müziği duydular. "Bu da ne?" dedi Bay Pogge ve kapıyı açtı. Sonra da donup kaldı, karısı da öyle. Bir tek Noktacık fazla şaşırmadı, kendisini karşılayan Pıfıdık'la sohbet etti.

Şişko Berta, koridorda polislerle tango yapıyordu. Başka bir polis gramofonun başında durmuş kolu çeviriyordu.

"Berta!" diye bağırdı Bayan Pogge yılgın bir sesle. Noktacık, gramofonun başında duran polise gitti, önünde eğildi ve, "Sıra bende bay bekçibaşı," dedi. Polis kolunu beline doladı ve onunla bir şeref turu attı.

"Bu kadarı yeter!" diye bağırdı Müdür Bey. "Berta, bu ne demek oluyor? Bütün bir polis birliğiyle mi nişanlandınız?"

"Ne yazık ki hayır," dedi Şişko Berta. Ama o sıra-

da mutfaktan üçüncü polis çıktı. Bayan Pogge homurdandı: "Aklımı kaçıracağım."

Noktacık annesinin önüne dikilerek "Ah evet anneciğim, kaçırsana!"

"Gerek kalmadı!" dedi Berta. Aslında bu son derece arsızcaydı, ama Bayan Pogge bu lafı anlamadı, kocası da başını sallamakla meşguldü. Sonunda Berta ev sahiplerini mutfağa götürdü. Burada yağmurluk giymiş bir adam oturuyordu, elleri kelepçeliydi.

"Bu bey bizi soymak istedi, ben de bunun üzerine kafasına bir tane indirdim ve polislere haber verdim. Hemen gelmedikleri için de adamı iki seksen uzattım."

Elleri kelepçeli olan adam gözlerini açtı o sırada. Bakışları bomboştu.

"Bu Şeytan Robert!" diye bağırdı Noktacık. Annesiyle babası şaşkınlıkla ona baktılar.

"Kim?"

"Bayan Andacht'ın nişanlısı! Ha, bu yüzden Berta'nın ne zaman izinli olduğunu sordu."

"Bu yüzden de dilenmeye gitmeniz gerekiyordu," dedi babası.

"Ve bu yüzden evin planını çizdi!" diye bağırdı Noktacık.

"Bu planı üzerinde bulduk," dedi bir polis ve şaşkın ev sahibine bir kâğıt parçası uzattı.

"Bu herifle nasıl baş ettiniz?" diye sordu Bayan Pogge.

Şişko Berta, jimnastik lobutunu getirdi ve kapının yanına koydu.

"Burada durdum ve kapıyı açıp başını içeri soktuğunda, kafasına bir tane indiriverdim. Sonra yine ayılmaya kalktı, o zaman kafacığına bir daha vurdum. Eh, sonra bu üç beyefendi geldi."

Üç polisi gösterdi, onlar da kendilerini çok şımartılmış hissettiler.

Noktacık'ın babası yine başını salladı. "Bunu hiç anlamıyorum," dedi. "Hırsızın eve geleceğini nereden biliyordunuz? Ya gelen ben olsaydım."

"O zaman şimdi senin kafan şişmiş olurdu!" dedi Noktacık keyifle.

Berta, biraz anlaşılmaz da olsa, açıkladı:

"Eve geldiğimde, bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu ya, yağmurda ne diye dolaşayım, diye düşündüm, işte öyle mutfakta otururken telefon çaldı. 'Biraz sonra bir soyguncu gelecek,' diyordu telin öbür ucunda biri, 'kafasına kömür küreğiyle bir tane çakın ve polise telefon edin.' Ama bizim kömür küreğimiz yoktu ki. Böyle oldu işte."

"Bu herifin evimizi soyacağını kim biliyordu peki? Sizi kim aradı?" diye sordu Bayan Pogge.

"Bunu bilmeyecek ne var," dedi Noktacık. "Bu tabii ki arkadaşım Anton'du."

"Doğru," dedi Berta. "Kendini tanıtmadı, ama Noktacık'ın arkadaşı olduğunu söyledi."

"İşte gördünüz," dedi Noktacık, kollarını arkasında çapraz yaptı ve koridorda gururla volta atmaya başladı. "Bu çocuğun altın gibi bir kalbi olduğunu en başta söylemiştim."

"Bana da öyle geliyor," dedi baba Pogge ve bir puro yaktı. "Peki ama bunu nereden biliyordu?"

"Belki Bayan Andacht'ın bu fare kafalıya anahtarları verdiğini görmüştür," dedi Noktacık.

Şeytan Robert sandalyede öfkeyle ileri geri hareket etti. "Demek öyle," dedi. "Sen dur hele, seni uyuz, velet, seni bir görürsem."

"Siz o işi biraz erteleyin," dedi polis, "önce sizi hapse atacağız."

Noktacık adamın üstüne yürüdü. "Bunu kesinlikle tavsiye etmem," dedi. "Anton sizi parçalar. Gottfried Klepperbein'ı iki tokat atıp yere serdi."

"Yaptı mı bunu?" diye sordu babası sevinçle. "Gerçekten müthiş bir çocuk senin şu Anton'un."

Pıfıdık, hırsızın önüne oturdu ve bağcıklarını çözdü. Bayan Pogge'nin migreni tuttu. Acıyla yüzünü buruşturdu. "Bu kadar heyecan çok fazla geldi," diye yakındı.

"Beyler, soyguncuyu götürecek misiniz? Bu adam korkunç derecede sinirlerimi bozuyor."

"Siz de benim," diye mırıldandı Şeytan Robert. Sonra polisler onu çekip götürdüler.

"Sevgili Berta," dedi Bayan Pogge, "çocuğu yata-

ğa götürün, ben uyumaya gidiyorum. Sen de geliyor musun Fritz? İyi geceler tatlım! Bir daha asla böyle oyunlar oynama." Noktacık'a güzel bir öpücük verdikten sonra odasına gitti.

Bay Pogge birden çok yorulmuştu. "Çocuğu ben yatırırım Berta," dedi. "Siz uyumaya gidin. Cesurca hareket ettiniz." Ona ilk kez elini uzattı ve ardından yirmi avro verdi.

"Çok teşekkür ederim," dedi Şişko Berta. "Biliyor musunuz, insan haberdar edildikten sonra, soyguncuların bence sakıncası yok." Sonra o da odasına gitti.

Bay Pogge, Noktacık'ın yıkanmasına ve üstünü çıkarmasına yardım etti. Sonra kız yatağa yattı ve Pıfıdık da yanına girdi. Babası yatağın kenarına oturdu. "Luise," dedi ciddi bir sesle. "Şimdi beni iyi dinle yavrum." Kız onun büyük elini kendi küçük ellerinin içine aldı ve gözlerinin içine baktı.

"Seni çok sevdiğimi biliyor musun?" diye sordu Bay Pogge sessizce. "Ama seninle fazla ilgilenemiyorum. Para kazanmam gerekiyor. Ne diye böyle şeyler yapıyorsun? Sana güvenemeyeceğimi düşünürsem, her an huzursuz olurum."

Noktacık onun elini okşadı. "Para kazanman gerektiği için zamanının olmadığını biliyorum," dedi. "Ama annemin para kazanması gerekmiyor, yine de bana zaman ayıramıyor. Şimdi başka bir bakıcım olacak ve ondan sonra ne olacak, kimse bilemez."

"Evet evet," dedi. "Çok haklısın. Ama gelecekte her zaman doğruyu söyleyeceğine söz verir misin? Bu beni çok rahatlatır."

Çocuk ona gülümsedi. "Tamam madem seni rahatlatacak."

Babası ona iyi geceler öpücüğü verdi. Işığı söndürmek için kapıda arkasını döndüğünde kız, "Müdür Bey, yine de çok ilginçti," dedi.

Bay Pogge, yuttuğu çok sayıda hapa rağmen uykusuz bir gece geçirdi.

On Beşinci Düşünce:

Şükran Hakkında

Şişko Berta cesurca davrandı, değil mi? Soyguncuların kafasına vurmak iş sözleşmesinde yazılı değil, ama yine de bunu yaptı. Bu davranış teşekkürü hak ediyor. Bunun üzerine Bayan Pogge ne yapıyor? Uyumaya gidiyor!

Ama Bay Pogge, Berta'ya önce elini uzatıyor, sonra da yirmi mark veriyor. Bazıları cebi dolu olduğu halde belki yalnızca elini verirdi. Başka biri de, eli olduğu halde belki yalnızca yirmi avro verirdi. Bay Pogge'de ikisi de var ve ikisini de veriyor. Şişko hanımın önce elini sıkıyor, sonra da para veriyor. Sıralamayı da yerinde buluyorum! Ona önce parayı uzatıp sonra da, "Bu arada teşekkür ederim," diyebilirdi.

Hayır, o her şeyi doğru yapıyor. Mükemmel davranıyor.

Bay Pogge'yi ne kadar yakından tanırsam, o kadar

çok beğeniyorum. Bölümden bölüme daha sempatik geliyor bana. Hele bir de şimdi okuyacağınız son bölümde!

On Altıncı Bölüm:

Yeter ki Sonu İyi Bitsin

Noktacık ertesi gün okuldan çıktığında, araba kapının önünde duruyordu. Bu kez arabanın içinde Bay Hollack'ın yanı sıra, babası da oturmaktaydı. Babası kızına el salladı. Bu, öbür kızların hiç hoşuna gitmedi. Arabayla gezinti bir kez daha suya düşmüştü!

Noktacık, şoförü selamlayıp arabaya bindi. "Bir şey mi oldu?" diye sordu kaygıyla.

"Hayır," dedi babası. "Biraz zamanım vardı da."

"Neyin var dedin?" diye sordu kız ve babasına baktı, ansızın sakalı çıkan birini görmüş gibi. "Zaman mı?"

Bay Pogge küçük kızından utanmıştı. "Öyle aptal aptal sorma. İnsanın arada bir zamanı da oluyor işte."

"Bu çok iyi," diye bağırdı kız. "Charlottenburg Sarayı'na gidip dondurma yiyelim mi?"

"Ben senin şu Anton'u okuldan alırız diye düşündüm."

O anda Noktacık babasının boynuna sarılıp kocaman bir öpücük kondurdu, top sesi gibi gürlemişti. Sonra da Anton'un okuluna gittiler, ancak yetişebilmişlerdi. Anton, güzel arabayı ve Noktacık'la babasını görünce sevinçten dili tutuldu. Noktacık el salladı, babası Anton'la tokalaştı ve onun inanılmaz bir çocuk olduğunu belirtti. Şu Şeytan Robert'i pek güzel haklamıştı.

"Çok Sayın Bay Pogge," dedi Anton, "Bu iş apaçık ortadaydı." Sonra da, ön koltuğa, Bay Hollack'ın yanına oturdu. Bay Hollack arada bir, Anton'un gaz pedalına basmasına ve sinyalleri çalıştırmasına izin verdi. Tek kelimeyle, olağanüstüydü. Noktacık, babasının kulağına eğilerek, "Müdür Bey, bu oğlan yemek pişirmesini de biliyor," diye fısıldadı.

"Yapamadığı şey var mı ki?" diye sordu Bay Pogge.

"Anton mu? Anton her şeyi yapabilir," dedi gururla. Ve Anton'un her şeyi yapabilmesinin şerefine Charlottenburg Sarayı'na gidildi ve dondurma yendi. Hatta Bay Pogge bile yedi dondurmadan, doktoru kesinlikle yasakladığı halde. Ardından üçü bir arada saklambaç oynadılar, Bay Pogge zayıflasın diye. Çünkü göbeği çıkmıştı. Daha sonra Anton, eve gitmek istediğini söyledi, ama Bay Pogge, annesini haberdar edeceğini belirtti.

"Bay Bremser yine kızdı mı?" diye sordu Noktacık.

"Hayır," dedi Anton. "Bugünlerde bana karşı çok iyi davranıyor, hatta, kendisini ziyaret etmemi istedi."

"Bak, gördün mü işte!" dedi Noktacık gayet sakin. Ama bir yandan da, masanın altında kendini çimdikliyordu mutluluktan.

Öğle yemeğine epey geç geldiler Bayan Pogge çok hastaydı. Baba kız ise o kadar keyifliydi ki, kadının bu halini fark etmediler. Bunun üzerine Bayan Pogge daha da hasta oldu; hiçbir şey yiyemiyordu, yoksa patlayacaktı.

"Bayan Andacht nerede acaba?" diye sordu Anton, ne de olsa o iyi kalpli biriydi. Bayan Pogge'nin böyle sorulara anlayışı kıttı. Yalnızca homurdandı:

"Yeni bir çocuk bakıcısı nereden bulacağız şimdi biz?"

Bay Pogge'nin aklına bir şey gelmişti. Noktacık'ı bir kenara çekip, kulağına bir şeyler fısıldadı:

"Birazdan dönerim."

Sonra da kayboldu.

Ötekiler pek konuşmadan yemeklerini yediler. İki çocuk peş peşe Noktacık'ın odasına koştular. Pıfıdık onları dört gözle beklemekteydi.

Anton sandalyeye oturdu. Öbür ikisi de, Kırmızı Başlıklı Kız'ı oynadılar. Pıfıdık, rolünü çok iyi oynu-

yordu. Ancak bu kez de Noktacık'ı yemek istemiyordu. "Belki birkaç yaş büyüdüğünde öğrenir," dedi kız. Anton, oyunun yine de çok güzel olduğu düşüncesindeydi. Tiyatrodaymış gibi alkışladı. Noktacık on kez eğildi ve öpücükler gönderdi. Pıfıdık ise, küçük bir şeker parçası verilene kadar havladı.

"Peki, şimdi ne oynayalım?!" diye sordu Noktacık. "Aslında bugün, Kambur Terzi ve Oğlu'nu oynayabilirim. Ya da Anne ve Çocuk'u mu oynasak? Pıfıdık, bebeği oynar. Yok, Hırsız'ı oynayalım! Sen Şeytan Robert ol, ben Şişko Berta, kapıdan gireceğin sırada kafana lobutla vurayım."

"Peki, polisler kimler olacak?" diye sordu Anton.

"Ben Berta ve üç polis olayım," dedi Noktacık.

"Kendi kendinle dans edemezsin ki," diye itiraz etti Anton. Bu da suya düştü.

"Benim aklıma bir şey geldi," dedi Anton. "Amerika'nın Keşfi'ni oynayalım. Ben Kolombus'um."

"İyi!" diye bağırdı Noktacık. "Ben Amerika'yım, Pıfıdık da yumurta."

"Pıfıdık ne?"

"Yumurta," dedi kız. "Kolombus'un yumurtası." Anton bunu bilmiyordu, bunu okulda henüz işlememişlerdi.

"Tamam, şimdi buldum!" diye bağırdı. "Şeyi oynayalım: Şişme Botla Okyanus Gezisi."

Odanın ortasını boşaltıp masayı ayakları yukarıya

gelecek şekilde ters çevirdiler. Anton masa örtüsüyle yelken yaparken, Noktacık da, mutfağa gidip gemi için gerekli malzemeleri getirdi: Bir kavanoz reçel, yağ kutusu, birkaç bıçak ve çatal, iki kilo patates, bir kap armut hoşafı ve yarım sucuk.

"Sucuk iyidir," dedi Noktacık. "Sucuk aylarca dayanır."

Erzakları bota yüklediler, iki çocuk ve köpek için de yer kalmıştı geriye. Masanın yanında içi dolu bir leğen duruyordu. Okyanusu geçerlerken Noktacık bir yandan eliyle suyu şaplatıyordu. Bir yandan da, "Okyanus çok soğuk," diyordu. Anton okyanusun orta yerinde indi, tuz alıp leğenin içine serpti.

"Okyanus suyu tuzlu olur," dedi.

Ardından rüzgâr kesildi. Üç hafta sürdü. Anton gerçi bastonla kürek çekiyordu ama pek ileriye gidemiyorlardı. Noktacık, o ve Pıfıdık sucuğu yediler. Noktacık sızlanıyordu:

"Kaptan, erzağımız tükeniyor."

"Dayanmalıyız!" diye bağırdı Anton. "Şu karşısı Rio de Janeiro," diyerek yatağı gösterdi.

"Tanrı'ya şükür," dedi Noktacık. "Yoksa açlıktan ölecektim." Bununla birlikte, öğle yemeği ve sucuktan öyle doymuştu ki, çatlayacak gibiydi.

"Şimdi de kötü bir fırtına çıkıyor," dedi Anton. İnip masayı sallamaya başladı.

"İmdat!" diye bağırdı Noktacık çaresizlik içinde, "batıyoruz!"

Ardından, botun ağırlığını azaltmak için iki kilo patatesi güverteden aşağıya attılar. Ama Anton'un ve fırtınanın duracağı yoktu. Noktacık midesini tutup söylenmeye başladı:

"Beni deniz tutuyor."

Pıfıdık ise, ev yüksekliğindeki dalgalar yüzünden armut hoşafının içine düştü, her taraf batmıştı. Anton rüzgâr gibi uluyordu.

Sonunda kötü hava bitti, oğlan masayı yatağın kenarına itti, artık Rio de Janeiro'ya ayak basabilirlerdi. Buranın halkı denizcileri dostça selamladı. Üçünün bir arada fotoğrafları çekildi. Pıfıdık yapışkan tüylerini yalıyordu. Tadı tıpkı armut salçasına benziyordu.

"Bu güzel karşılama için teşekkür ederiz," dedi Noktacık. "Oldukça sıkıntılı bir yolculuktu, yine de hoşnutlukla hatırlayacağız. Ne yazık ki, giysim yırtıldı, dönüş yolculuğunu trenle yapacağım, n'olur n'olmaz."

"Ben Antonio Castiglione, Rio de Janeiro'nun belediye başkanıyım," diye gürledi oğlan. "Size ve kendime en içten dileklerimle hoş geldiniz diyor, sizi ve köpeğini okyanus şampiyonu ilan ediyorum."

"Çok teşekkürler, bayım," dedi Noktacık. "Kupanızı her zaman havada tutacağız."

Derken kapı açıldı ve Anton'un annesi girdi içeriye. Büyük bir sevinç yaşandı o anda. "Bay Pogge beni arabasıyla aldı," diye anlatmaya koyuldu. "Ama buranın hali ne böyle?"

"Az önce okyanusu geçtik," dedi Noktacık, sonra da odayı toplamaya başladılar. Pıfıdık bir kez daha armut hoşafının içine dalmaya kalkıştı, ama Anton'un annesi buna izin vermedi.

Bu sırada Bay Pogge karısıyla ciddi bir şeyler konuşuyordu. "Noktacık'ın doğru dürüst bir insan olmasını istiyorum," dedi. "Bir Bayan Andacht daha giremez bu eve. Çocuğumun burnu büyük biri olmasını istemiyorum. Hayatın gerçeklerini öğrenmeli. Noktacık dostlarını seçmiş, ben bu seçimi onaylıyorum. Çocukla biraz daha fazla ilgilenmiş olsaydın, her şey bambaşka olurdu. Ama bu şekilde benim dediğim olacak. İtiraz istemem! Bugüne dek yeterince göz yumdum. Buraya kadar."

Bayan Pogge'nin gözleri dolmuştu. "Peki, Fritz! Sen nasıl istersen," dedi ve mendiliyle yüzünü sildi. "Bence bir sakıncası yok, ama artık kötü davranmamalısın."

Adam kadının yanağına bir öpücük kondurdu. Ardından Anton'un annesini odaya çağırarak, planı hakkında ne düşündüğünü sordu. Bayan Gast, bu durum, karısı için bir sorun yaratmayacaksa, seve seve onaylayacağını söyledi. Çok mutluydu.

"Şimdi çok iyi dinleyin çocuklar!" diye bağırdı babası. "Dikkat! Dikkat! Anton'un annesi hemen bugün Andacht'ın odasına taşınıyor. Oğlan için yeşil

duvar kâğıtlı odayı hazırlarız ve bundan böyle hep birlikte olacağız. Anlaştık mı?"

Anton'un dili tutulmuştu. Bay Pogge ve karısının elini sıktı. Ardından annesine sarılıp bir şeyler fısıldadı, "Artık çok büyük sorunumuz kalmadı anne, değil mi?" dedi.

"Hayır, evladım," dedi annesi.

Daha sonra Anton yeniden Noktacık'ın yanına oturdu. Noktacık sevinçten Anton'un kulaklarına yapıştı. Pıfıdık neşeyle odanın içinde oradan oraya dolanıyordu. Kıs kıs gülüyormuş gibi bir hali vardı.

"Ee kızım, böylesi iyi mi?" diye sordu babası ve Noktacık'ın saçlarını okşadı. "Yaz tatilinde de Bayan Gast ve oğlu Anton ile Baltık Denizi'ne gideriz."

Bunun üzerine Noktacık odadan fırladı, geri döndüğünde bir elinde puro kutusu öbüründe de kibrit tutuyordu. "Ödülün," dedi kız. Babası bir puro yaktı, dumanı üflerken keyif içinde öksürdü ve "Bunu hak ettim," dedi.

On Altıncı Düşünce:

Mutlu Son Hakkında

Böylece öykü sona ermiş oluyor. Ve bu son hem adil hem de mutlu bir son. Herkes, ait olduğu yere vardı ve biz geleceğe umutla bakarak, hepsini bundan sonraki kaderleriyle baş başa bırakabiliriz. Bayan Andacht'ın nişanlısı hapisanede, Anton ve annesi mutlu, Noktacık, Anton'cuğunun yanında ve Bayan Andacht'ın başı dertte. Hepsi olmak istediği yerde olma olanağına kavuştu. Adalet yerini buldu.

Şimdi buradan yola çıkarak, yaşamda da her şe-

yin böyle geliştiğini ve kitabımızdaki gibi sonuçlandığını düşünebilirsiniz elbette! Ama bu, korkunç bir yanılgı olurdu. Böyle olmalıydı ve aklı başında bütün insanlar böyle olması için çaba harcıyor. Ama böyle değil. Henüz böyle değil.

Bir zamanlar bir sınıf arkadaşım vardı, sürekli yanındakinden kopya çekerdi. Cezalandırıldı mı dersiniz? Hayır, kopya çektiği sıra arkadaşı cezalandırıldı. Suç başkasınınken siz cezalandırılırsanız o kadar çok şaşırmayın. Daha uslu olsun, daha dürüst, daha adil ve akıllı; biz bunu pek başaramadık.

Yeryüzü bir zamanlar cennetmiş, öyle diyorlar. Mümkün her şey.

Yeryüzü yeniden cennet olabilir. Her şey mümkün.

Küçük Bir Sondeyiş

Noktacık, Anton ve Pıfıdık'ın öyküsü sona ermiş olsa da eklemek istediğim bir şey var. O da şu:

Öteki kitaplarımdan birini, "Küçük Hafiyeler"i bilen çocuklar, şöyle diyebilirler:

"Sevgili beyefendi. Şu sizin Anton da tıpkı Emil gibi biri. Bu yeni kitabınızda neden Emil'den tümüyle farklı birini anlatmadınız ki?"

Bunu sormakta haksız değiller, bu yüzden bu kitaba son noktayı koymadan önce okurları yanıtlamak isterim. Emil Tischbein'a çok benzemesine rağmen Anton'un öyküsünü anlatmamamın nedeni şu:

Bu tür çocukları ne kadar anlatsak azdır ve Emil'lerle Anton'lar ne kadar çok olurlarsa o kadar iyidir!

Belki sizler de bu çocuklar gibi olmaya karar verirsiniz? Bu çocukları sevince de tıpkı onlar gibi siz de çalışkan, akıllı, yürekli ve dürüst olursunuz?

Benim için en güzel ödül budur. Çünkü Emil, Anton ve onlara benzeyen bütün öteki çocuklar günün birinde çok mükemmel birer adam olacaklardır. Bizim de böylelerine ihtiyacımız vardır zaten.

Kitapla ilgili düşüncelerim:

.....

.....

.....

www.cancocuk.com
cancocuk@cancocuk.com